

Národní divadlo

balet | činohra | opera

**Zpráva o činnosti a hospodaření
v roce 2003**

Národní divadlo děkuje
Ministerstvu kultury České republiky
a osobně ministru kultury **Pavlu Dostálovi**
za soustavnou pomoc a péči,
kterou věnuje Národnímu divadlu jako české první scéně.

Národní divadlo
dále vyslovuje zvláštní poděkování
panu **Alexisi Juanovi**,
generálnímu řediteli a předsedovi představenstva Komerční banky, a. s.,
za osobní podporu spolupráce Národního divadla a Komerční banky, a. s.,
generálního partnera ND.

OBSAH

- 1. VEDENÍ NÁRODNÍHO DIVADLA**
  - 1.1. VEDENÍ ND** – str. 5
  - 1.2. PORADNÍ ORGÁNY** – str. 5

- 2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA**
  - 2.1. PREMIÉRY UMĚLECKÝCH SOUBORŮ**
    - 2.1.1. Balet** – str. 6
    - 2.1.2. Činohra** – str. 9
    - 2.1.3. Opera** – str. 15
  - 2.2. REPERTOÁR UMĚLECKÝCH SOUBORŮ**
    - 2.2.1. Balet** – str. 21
    - 2.2.2. Činohra** – str. 21
    - 2.2.3. Opera** – str. 22
  - 2.3. ZÁJEZDY UMĚLECKÝCH SOUBORŮ**
    - 2.3.1. Balet** – str. 23
    - 2.3.2. Činohra** – str. 23
    - 2.3.3. Opera** – str. 23
  - 2.4. PROGRAMY PRO ZVÝŠENÍ NÁVŠTĚVNOSTI**
    - 2.4.1. Programy pro zvýšení návštěvnosti** – str. 24
    - 2.4.2. Podpora specifických skupin diváků** – str. 26
  - 2.5. VÝZNAMNÉ UDÁLOSTI NA SCÉNÁCH ND, HOSTÉ**
    - 2.5.1. Významné události** – str. 27
    - 2.5.2. Hosté Národního divadla** – str. 27
    - 2.5.3. Koncerty a další pořady** – str. 29
  - 2.6. VÝZNAMNÉ PROJEKTY**
    - 2.6.1. Výstavní činnost** – str. 31
    - 2.6.2. Ediční činnost** – str. 33
    - 2.6.3. Péče o kulturní dědictví** – str. 34
    - 2.6.4. Digitalizace archivu** – str. 36

- 3. HOSPODAŘENÍ NÁRODNÍHO DIVADLA**
  - 3.1. HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK**
    - 3.1.1. Hospodářský výsledek** – str. 37
    - 3.1.2. Výkaz zisku a ztráty** – str. 38
    - 3.1.3. Mimorozpočtové zdroje, programy pomoci Evropských společenství** – str. 40
    - 3.1.4. Zálohové platby** – str. 40
    - 3.1.5. Výdaje na zahraniční pracovní cesty** – str. 40
    - 3.1.6. Vyúčtování prostředků určených k odstranění povodňových škod** – str. 41
  - 3.2. VZTAHY KE STÁTNÍMU ROZPOČTU**
    - 3.2.1. Srovnání výše prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu v časové řadě** – str. 42
    - 3.2.2. Rozpočtová opatření** – str. 42
    - 3.2.3. Čerpání státního příspěvku v průběhu roku** – str. 43
    - 3.2.4. Plnění rozpočtu a závazných ukazatelů** – str. 43
    - 3.2.5. Převod nevyužitých prostředků** – str. 43
  - 3.3. ZAMĚSTNANOST A ČERPÁNÍ MZDOVÝCH PROSTŘEDKŮ**
    - 3.3.1. Počty a kategorie zaměstnanců** – str. 44
    - 3.3.2. Komplexní rozbor zaměstnanosti** – str. 45
    - 3.3.3. Čerpání mzdových prostředků** – str. 46

OBSAH

---

3. 4. KONTROLNÍ ČINNOST

3. 4. 1. Vnější konroly – str. 46

3. 4. 2. Vnitřní kontrola – str. 47

4. PŘEHLED VÝKONŮ

4. 1. 1. Počet představení – str. 48

4. 1. 2. Počet návštěvníků – str. 48

5. SPONZOŘI A DÁRCI NÁRODNÍHO DIVADLA – str. 49

6. ŘEDITEL ND AKAD. ARCH. DANIEL DVOŘÁK – HODNOCENÍ ROKU 2003 – str. 50

ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHA - VÝBĚR ODBORNÝCH RECENZÍ A KRITIK

1. VEDENÍ NÁRODNÍHO DIVADLA

---

1. 1. VEDENÍ NÁRODNÍHO DIVADLA

ředitel: Akad. arch. Daniel Dvořák
správní ředitel: Ing. Tomáš Heinzel
umělecký šéf baletu ND: Petr Zuska
umělecký šéf činohry ND: Michal Dočekal
umělecký šéf opery ND: Jiří Nekvasil

1. 2. PORADNÍ ORGÁNY

Marketingová rada Národního divadla:

Ing. Roman Jirásek, ředitel společnosti, předseda představenstva M.I.P. Group a.s.
Johannes Kinsky, Managing Director, JP Morgan International Limited
Tomáš František Kolowrat
Mgr. Martina Králová, Marketing manager, České radiokomunikace a.s.
PhDr. Pavel Maurer, New Business Director, Ogilvy & Mather
Janis Sidovský, ředitel společnosti Sidovsky Management s.r.o.

Umělecká rada Národního divadla:

Jiří Bartoška, herec, prezident Filmového festivalu Karlovy Vary
Gabriela Beňačková, operní pěvkyně
Sylvie Bodorová, skladatelka
Aleš Březina, ředitel institutu Bohuslava Martinů
Dr. Václav Janeček, dramaturg Laterny Magiky
Prof. MUDr. Josef Koutecký, Dr.Sc., děkan 2. lékařské fakulty UK
Ivan Liška, tanečník, ředitel baletu Staatstheater München
PhDr. Michal Lukeš, generální ředitel Národního muzea
Dr. Leo Pavlát, ředitel Židovského muzea Praha
Libor Pešek, dirigent
Karel Steigerwald, dramatik
Viktor Stoilov, majitel nakladatelství TORST
Michal Viewegh, spisovatel

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

---

2. 1. PREMIÉRY UMĚLECKÝCH SOUBORŮ

2. 1. 1. Balet

Zkrocení zlé ženy

premiéra: 27. a 28. února 2003 v Národním divadle

Choreografie: John Cranko

Asistenti choreografie: Jane Bourne, Ivan Cavallari, Nelly Danko, Igor Žukov, Michaela Černá, Marie Hybešová

Libreto: John Cranko podle Williama Shakespeara

Hudba: Kurt-Heinz Stolze na motivy Domenica Scarlattiho

Dirigent: Sergej Poluektov

Scéna a kostýmy: Elisabeth Dalton

Světla: Steen Bjärke

Soubor baletu dostal v tomto představení poprvé v historii příležitost poznat a interpretovat Crankovo choreografické a režijní umění, a to v jednom z nejvýznačnějších evropských titulů klasického baletního odkazu 20. století. Inscenace patří k nemnoha celovečerním komickým baletům s dnes již proslaveným choreografickým rukopisem. Je oživením Shakespearova díla, které je bohaté na množství charakterních postav, komických situací a dramatických akcí.

Pražské uvedení baletu *Zkrocení zlé ženy* a jeho zařazení do repertoáru Národního divadla v Praze zamýšlela dramaturgie již dlouho. Po výběru Crankovy verze začalo již v září 2002 intenzivní jednání s partnery (Dieterem Grafem a Reidem Andersonem) ze Stuttgartského baletu. Přenesením inscenace do Prahy byli pověřeni Ivan Cavallari ze Stuttgartského baletu a Jane Bourne, která balet znamenala Laban-Beneshovou notací, takže inscenace byla uvedena přesně podle původních režijních a choreo-grafických pokynů Johna Cranka.

Odborná kritika nešetřila chválou a slovy uznání o šťastném výběru kvalitního titulu, celkovém provedení inscenace a zaplněné hlediště ND dává tušit, že tento titul stojí na pomyslném vrcholu repertoáru baletu ND.

Motýlí efekt

premiéra 19. a 21. června 2003 v Národním divadle

Představení je věnováno památce legendárního českého tanečníka, choreografa a šéfa baletu ND Saši Machova (1903–1951).

Ways 03

Choreografie: Petr Zuska

Asistenti choreografie: Nelly Danko, Jan Kodet, Marie Hybešová

Hudba: Arvo Pärt

Scéna: Petr Zuska

Kostýmy: Kathy Brunner

Světla: Petr Zuska, Daniel Tesař

Imprint

Choreografie: Shawn Hounsell

Asistenti choreografie: Veronika Iblová, Jan Kodet, Igor Žukov

Hudba: Francis Poulenc

Hudební režie: Paolo A. Santos

Scéna: Guillaume Lord

Kostýmy: Kathy Brunner

Světla: Daniel Tesař

Stamping Ground

Choreografie: Jiří Kylián

Asistenti choreografie: Roslyn Anderson, Veronika Iblová, Jan Kodet, Petr Zuska

Hudba: Carlos Chávez

Scéna a kostýmy: Heidi de Raad

Světla: Kees Tjebbes, Joop Caboort

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

Poslední premiérou sezony 2002/2003 byl baletní večer s názvem *Motýlí efekt*. Za tímto názvem se skrývají tři tituly: *Ways 03*, *Imprint* a *Stamping Ground* choreografů Petra Zusky, Shawna Hounsella a Jiřího Kyliána. Autoři všech částí večera se pokusili předložit myšlenkové proudy inspirací, které stály u zrodu samotných choreografií. Abstraktní formou se tak snažili vyjádřit jistý typ pohybové krásy nebo výrazu, mající často ráz zvláštního emocionálního napětí. Toto úsilí se pak promítá do kvality tanečního ztvárnění, které bychom mohli nazvat abstraktním baletem. Také tento typ baletní tvorby je třeba našim divákům představovat mezi ostatními, dějově laděnými tituly.

Nastudování celého představení znamenalo značný přínos k rozšíření „pohybového jazyka“ souboru baletu ND. Tanečníci během práce museli zpracovat obrovské množství úplně nových informací o pohybu, instrukci o jeho provedení a požadavků na vyjádření výrazu svého tance. Této příležitosti se jim dostalo jak pod vedením samotných choreografů (Petra Zusky a Shawna Hounsella), tak i Roslyn Andersonové, která přijela do Prahy stejně jako v minulosti přenést Kyliánovu choreografii.

Zatímco diváci v hledišti přijímají toto představení vřele, odborná kritika je poněkud zdrženlivá.

Inscenace si našla své publikum a v repertoáru baletu ND má své jasné místo.

Šťastná sedma / Koncert a moll / Bolero

premiéra 5. října 2003 ve Stavovském divadle

Šťastná sedma

Hudba: Miloš Vacek

Choreografie: Tomáš Rychetský, David Stránský

Scéna a kostýmy: Roman Šolc

Koncert a moll

Hudba: Edvard Grieg

Choreografie: Libor Vaculík

Kostýmy: Roman Šolc

Bolero

Hudba: Maurice Ravel

Choreografie: Petr Zuska

Kostýmy: Roman Šolc

Představení vzniklo v dnes již tradiční spolupráci s pražskou Taneční konzervatoří. Tato tradice je oboustranně prospěšná, neboť vyjadřuje hodnotný vztah mezi baletem ND a významnou vzdělávací institucí, z níž do Národního divadla přichází zpravidla největší počet pozdějších členů souboru a sólistů. Je současně příležitostí pro cennou scénickou praxi posluchačů konzervatoře a jejich konfrontaci se členy baletu ND, vedle nichž čerpají první zkušenosti. „*Mladí adepti baletu se v Boleru prezentují jako tvárná a muzikálně citlivá tanečníci, a mimoděk tak potvrzují vysokou kvalitu pražské taneční školy.*“ (Saša Hrbotický, PRÁVO).

Divácký ohlas byl příznivý a díky promyšlenému uvádění inscenace má představení velmi solidní návštěvnost.

Lucrezia Borgia

premiéra 20. a 21. listopadu 2003 v Národním divadle

Libreto, choreografie a režie: Libor Vaculík

Asistenti choreografie: Nelly Danko, Veronika Iblová, Igor Žukov

Hudba: Petr Malásek

Hudební nastudování: Jana Malisová

Nahrál: Pražský studiový symfonický orchestr a Petr Malásek

Dirigent: Jan Chalupecký

Texty písní: Václav Kopta

Scéna a kostýmy: Jan Dušek

Hlasový poradce: Eduard Klezla

Světla: Libor Vaculík

Odborná spolupráce: Ondřej Loský

Zvuková režie nahrávky: Michal Pekárek

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

Titul byl uveden především se záměrem vytvořit baletní představení s přesahem do „muzikálového“ žánru, který působí atraktivně a svým způsobem pomáhá popularizovat balet širší divácké veřejnosti. Navíc představení „spektakulárního“ typu nejsou v historii repertoáru ND ničím novým. Po několika letech vznikl na scéně ND původní celovečerní dějový balet na motivy osudu známé a rozporuplné historické postavy.

K realizaci byl vyzván osvědčený tým vedený Liborem Vaculíkem (scénář, choreografie a režie), který oslovil Petra Maláska (hudba), svého tradičního spolupracovníka na projektech podobného typu. Jejich práce probíhala v efektivním souladu a vytvořila solidní zázemí pro uplatnění tvůrčích záměrů. V představení se také objevily muzikálové hvězdy, např. Bára Basiková, Zbyněk Fric a Tomáš Beroun, jejichž výkony promyšleně korespondovaly s výkony partnerů ze souboru baletu ND. Scénografie Jana Duška vytvořila perfektní „bránu“ bohatému výtvarnému pojetí, které celé inscenaci dodalo velkoleposti a atraktivního scénického zjevu.

Přestože jsou přímé divácké ohlasy velice příznivé, odborná kritika klade tuto inscenaci na hranici kých.

I přes velmi kontroverzní kritiky je toto představení vždy vyprodáno.

UMĚLECKÝ ŠÉF BALETU NÁRODNÍHO DIVADLA PETR ZUSKA

Rokem 2003 jsem vstoupil se souborem již do druhé sezony. K jejímu slavnostnímu zahájení jsem poprvé v historii ND navrhl řediteli jmenování prvních sólistů baletu ND, abych ocenil umění nejlepších tanečnicků souboru. Prestižní titul získali Tereza Podařilová, Zuzana Susová a Alexander Katsapov. Další významnou událostí pro balet ND bylo slavnostní otevření nového moderního baletního sálu v prostorách Anenského areálu, který se podařilo vybudovat díky pochopení ředitele ND akad. arch. Daniela Dvořáka a za podpory sponzorů ND. Tato skutečnost přinesla nové možnosti pro provoz, zkoušení jednotlivých inscenací a taneční tvorbu vůbec. Vytvořily se tak podmínky, které jsou srovnatelné se světovými baletními soubory.

Soubor baletu ND absolvoval určité jednu z nejnáročnějších sezon svého trvání, ať už z hlediska uvedení tří nových, velmi náročných premiér, tak z hlediska celkové dramaturgie ve smyslu rozšíření repertoáru o modernější žánry. Nová představení jsou dalším dokladem toho, jak se baletní soubor otevírá novým vlivům, současným divadelním formám a navíc se ukazuje v odlišném světle, než bylo dosud běžné. Nejednalo se jen o nové premiéry či kmenový repertoár, ale také o mnoho doplňujících projektů a aktivit.

Uskutečnil se velmi úspěšný večer hostujícího souboru IT Dansa z Barcelony a galavečer Setkání v Praze, kde si diváci vychutnali interpretační, ale i tvůrčí choreografické výkony českých i zahraničních tanečních umělců. 25. května 2003 se na jevišti Stavovského divadla poprvé v historii uskutečnila dílna mladých potencionálních choreografů z řad tanečnicků souboru s názvem Miniatury a na podzim 2003 mohli diváci shlédnout hostující soubor francouzského choreografa Jeana-Clauda Gallotty.

Začátek sezony 2003/2004 zahájila světová premiéra hudebně-tanečního příběhu Lucrezia Borgia, která přesvědčila o tom, že propojení rozdílných žánrů v silný divadelní tvar otvírá „nový prostor“ nejen pro samotné umělce, ale i pro nové, velmi rozdílné skupiny diváků. Stejně jako v minulé sezoně navštívili soubor baletu ND významní zahraniční pedagogové a asistenti choreografie jako Marta Munso, Leda Fernandes, Hilde Koch, Roslyn Anderson, Arlette van Boven, Jane Bourne, Ivan Cavallari, Igal Perry a Jeane Solan.

V srpnu 2003 zavítala do Prahy Daria Klimentová, první sólistka English National Ballet v Londýně, jež společně se svým manželem Ianem Comerem zorganizovala první pražský mezinárodní workshop mistrovských kurzů baletu s názvem Ballet Masterclasses. Přivezli do Prahy kvalitní taneční pedagogy, kteří jsou stále na vrcholu evropské taneční špičky - Irek Muchamedov, Andrea Hall, Christopher Hampson, Yat Sen Chang, Agens Oak.

Kromě představení na obou našich scénách se soubor stihl velmi úspěšně prezentovat v několika městech severní Itálie s klasickým baletem Raymonda v choreografii Jurije Grigoroviče a zúčastnil se festivalu Smetanova Litomyšl, kde choreografie Sinfonietta a Mezi horami sklidily mimořádný úspěch.

V červenci 2003 vyjel soubor poprvé v historii na americký kontinent, aby navštívil prestižní Festival Saint-Sauveur v Kanadě. Složený večer s názvem Motýlí efekt sklidil uznání a nadšení u publika.

Všechny uvedené projekty, akce a představení dokazují, že se balet ND ještě více otevřel světovému dění na poli tanečního umění.

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

2. 1. 2. Činohra

William Shakespeare: Romeo a Julie

premiéra 23. a 24. ledna 2003 ve Stavovském divadle

Přeložil Josef Topol

Režie: Vladimír Morávek

Scéna: Jan Chocholoušek

Kostýmy: Zuzana Krejzková

Hudba: Daniel Fikejz

Šerm: Václav Luks

Dramaturgie: Daria Ullrichová

Evergreen světové klasiky netřeba obhajovat. Za zmínku stojí, že alespoň v roli překladatele se na jeviště ND vrátil nejpозорuhodnější český dramatik a básník Josef Topol.

Síla režijního talentu Vladimíra Morávka je především ve vytváření působivých obrazů, ve scénické metafoře založené především výtvárně. Razantně dokáže prosazovat inscenační řešení krajní, provokativní a působivé, i za cenu obsahového zjednodušení. K práci na inscenaci si režisér Morávek přivedl několik hostujících mladých herců. Jistý druh „nezralosti, bezbrannosti a neopeřenosti“ významově spoluvytvářel přímočarou výkladovou linií inscenace - konfrontaci zranitelného mládí s pohodlně přežívajícím světem dospělých. V divácky vděčné, vizuálně atraktivní inscenaci herecky kralovali Iva Janžurová v roli Chůvy a Miroslav Donutil v roli Kapuleta.

V médiích byla inscenaci věnována naprosto mimořádná pozornost. Kritiky byly vesměs kladné, mnohdy nadšené. Několik nominací na cenu za herecký výkon získala činohra za tuto inscenaci v prestižní anketě Divadelních novin. Představení má velký úspěch i u publika.

Sarah Kane: Psychóza ve 4.48

premiéra 6. a 11. března 2003 v Divadle Kolowrat

Přeložila Jitka Sloupová

Režie: Michal Dočekal

Scéna: Alexandr Puškin

Kostýmy: Barbora Mališová

Hudba: Roman Zach

Dramaturgie: Lenka Kolihová Havlíková

Sarah Kane patří k autorům, kteří změnili současné divadlo. Psychóza ve 4.48 je básnickým textem s pozoruhodnou formální stavbou. Hra byla uvedena v české premiéře jako součást projektu Podoby současného dramatu.

Intimní zpověď člověka na cestě k sebevraždě poskytuje v pojetí Michala Dočekala tři výjimečné herecké příležitosti, které se podařilo beze zbytku vytěžit. Text ponechává na inscenátorech rozhodnutí o své konkrétní podobě (není určen počet postav ani jejich pohlaví, repliky nejsou přiřazeny postavám), zkoušení se tak nutně stalo dobrodružnou cestou za dotvořením výchozího materiálu, za konkrétní formulací tématu, které režie vyjádřila citlivě, úspornými prostředky.

Odborná i laická veřejnost oceňují především hloubku ponoru do obtížné problematiky. Inscenace byla nominována na Cenu A. Radoka v kategorii hra. Představení je hojně navštěvováno především diváky mladší generace.

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

Iva Volánková: Stísněná 22

premiéra 21. března 2003 ve Stavovském divadle

Režie: Jiří Pokorný

Scéna: Petr B. Novák

Kostýmy: Zuzana Krejzková

Hudba: Michal Ničík

Dramaturgie: Lenka Koliňová Havlíková

Původní česká hra, uvedená ve světové premiéře (projekt Podoby současného dramatu).

Projekt byl výlučný způsobem práce – autorka dotvářela text na základě spolupráce s inscenačním týmem a herci při zkouškách.

Vznikla stylově čistá inscenace evropského formátu a kvalit.

Odborná veřejnost vysoce hodnotila soulad v herectví několika generací a nasazení při neobvyklém úkolu. Z řady současných českých her, uvedených v předchozích letech, Stísněná 22 rozhodně zaujala nejvíce a byla považována za tvůrčí počín. Úspěšné bylo i hostování na festivalu Setkání/ Stretnutie ve Zlíně, stejně jako uvedení ve Slovenském národním divadle. Návštěvnost byla dle předpokladů nižší, jak to v případě současných českých textů bývá, podařilo se ale oslovit diváky mladší generace.

William Mastrosimone: Jako naprostý šílenci

premiéra 29. května 2003 ve Stavovském divadle

Přeložila Jitka Sloupová

Režie: Michal Dočekal

Scéna: Jan Dušek

Kostýmy: Zuzana Krejzková

Hudba: Roman Holý

Dramaturgie: Lenka Koliňová Havlíková

Dramaturgická spolupráce: Jan Hančil

Aktuální a společensky závažné téma vlivu, který má na mládež agresivita podávaná filmovým průmyslem, rezonuje se současnou zkušeností českého diváka. Text má potenciál oslovit široké divácké spektrum napříč generacemi. Uvedeno v rámci projektu Podoby současného dramatu.

Hra balancuje na hraně lehčího žánru, režisérovi se ale podařilo důslednou prací s herci a psychologickou motivovaností toto vyvážit.

Velkorysé pojetí rovněž překročilo rozměr komorního dramatu, kterým hra ve své podstatě je.

Odborná veřejnost vesměs hodnotila především herecké výkony. Inscenace splňuje očekávání a je platnou součástí repertoáru a jeho žánrovým obohacením. Velký zájem o inscenaci projevují především mladí diváci (studenti středních a vysokých škol).

PROJEKT BOUDA

Projekt se uskutečnil na Ovocném trhu a vedení činohry Národního divadla se jím přihlásilo k odkazu historické Vlastenské boudy. Byl vyvrcholením celosezonního cyklu nazvaného Podoby současného dramatu. V netradiční stavbě na Ovocném trhu těsně za Stavovským divadlem byly uvedeny v české premiéře tři výjimečné zahraniční současné hry, přesahující konvence českého divadla. Všechny tři uvedené texty jsou nejen variací, ale i polemikou se slavnými klasickými tématy. Představují alternativu k velkému, tradičnímu, monumentálnímu, všeobecně respektovanému. Jde o texty v jistém smyslu „vyděděné“, „na okraji“. Nejsou určeny k pohodlnému vnímání, ale ke společně prožité události.

Bouda na tržišti vyjadřuje nejen alternativu ke kamenné scéně na dohled, ale i vzájemnou souvislost, energetickou propojenost.

I prolomení předsudku o nehnutelné kamennosti první scény bylo smyslem projektu.

Okysličení je zdrojem energie.

Projekt Bouda získal Cenu Alfréda Radoka v kategorii Přínos v oblasti divadla.

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

Heiner Müller: Hamlet - stroj

premiéra 10. června 2003 v Boudě

Přeložil Josef Balvín

Režie: Tomáš Svoboda

Scéna: Petr Matásek

Kostýmy: Kamila Polívková

Hudba: Jan P. Muchow a The Ecstasy Of Saint Theresa

Dramaturgie: Daria Ullrichová

Parafraze slavného Shakespearova dramatu má pouhých devět stránek knižního textu. Provokativní je i svou formou. Zcela rezignuje na dialog. Střídá monology Hamleta a Ofélie: pustá krajina dějin, vypleněná krvavou historií státních převratů neunes dialog. Hamlet a Ofélie v Müllerově pojetí jsou dědici vin, obětí dějin. Úsporně koncipovaný text je interpretačně obtížný. Je totiž propleten odkazy na historické události, mnohá literární díla i bizarní souvislosti Müllerova života. Teprve rozšířování těchto kontextů podmiňuje převedení intelektuálně založené metaforičnosti hry do scénického jazyka.

Samotné obsazení Richarda Krajčů do role Hamleta a Kateřiny Winterové do role Ofélie se stalo výrazně interpretačním prvkem. Oba představitelé jsou známi jako zpěváci populární hudby, ovšem nepodléhající splavné podbízivosti, vymezující se jako myslící, ba i protestující osobnosti. Oba zároveň disponují překvapivou silou výrazu v kontrastu k jejich křehkému až plachému zjevu. Téma osamělého protestu se tak materializovalo už v samotném jejich typu. Je nesporné, že režisér musel projevit značnou míru invence, aby rozsahem úsporný text rozvíjel v rozsahu „obvyklé délky“ představení, a to v obrazivém dění adekvátním k tématu. Otevření hracího prostoru k Stavovskému divadlu, improvizované herecké vstupy, „použití“ zásahové jednotky a další ozvláštňující prvky tematizovaly významy textu - polaritu oficiálního a soukromého, společenského a individuálního, „hereckého“ a osobnostního. V kolektivně kreativní inscenaci zářila Kateřina Winterová.

Mimořádně pozitivní byly i ohlasy odborné veřejnosti. I jediná polemická kritika zmiňuje s respektem invenčnost inscenace. Richard Krajčo byl za titulní roli nominován na Cenu Alfréda Radoka v kategorii mužský herecký výkon.

Sarah Kane: Faidra (Z lásky)

premiéra 16. června 2003 v Boudě

Přeložil Jaroslav A. Haidler

Režie: Petr Tyc

Scéna: Petr Matásek

Kostýmy: Andrea Králová

Hudba: David Vrbík

Dramaturgie: Lenka Koliňová Havlíková

Kontroverzní hra britské dramatičky. Uvedení je třeba posuzovat v kontextu koncepce celé Boudy a ocenit edukativní záměr seznámení veřejnosti s tímto typem dramatiky. Faidra (Z lásky) byla poslední dosud neuvedenou hrou Sarah Kane u nás.

Rozpor mezi zdánlivě realistickým příběhem a otočením jeho tradiční interpretace se podařilo obhájit jen částečně. Režisér se pokusil převyprávět příběh prostředky konvenčnější dramatiky, v zásadě realistickým způsobem, kterému se ale text jemně vzpírá. Je zapotřebí ocenit herce, kteří v krátkém čase zvládli psychologicky náročné role, obtíž bylo i přeobsazení stěžejní role Hippolyta v průběhu už tak krátkého zkouškového období.

Odborná veřejnost kritizovala zejména výtvarnou stránku inscenace (historizující kostýmy), která vyplývala z režijní interpretace. Podle očekávání vzbudil kontroverzní text bouřlivé reakce nesmiřitelných zastánců a odpůrců této dramatiky.

Werner Schwab: Faust, můj hrudník, má přilba

premiéra 22. června 2003 v Boudě

Přeložil Tomáš Kafka

Režie: Thomas Zielinski

Scéna: Petr Matásek

Kostýmy: Jaroslav Bönisch

Dramaturgie: Jan Hančil

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

Schwabův pozdní text byl proponován k uvedení v rámci projektu Bouda (viz výše). Schwabovo pojetí Fausta je určitý druh rozhovoru s Goethovým veledílem, rozpoutaná jazyková ekvilibristika je často samonosná, příběh a jeho nároky jsou jí zavaleny a zahlceny. Každé uvedení musí s tímto problémem počítat a vyrovnat se s ním. Je mimořádně obtížné, ne-li nemožné, uvést tento Schwabův text jako interpretaci, která usiluje o pouhé zobrazení motivů a témat v textu ukrytých jiným, jevištním jazykem. Je pravděpodobné, že ani Schwab sám s podobně „klasickým“ přístupem nepočítal. Ostatně první (posmrtné) uvedení hry v režii industriální post-punkové skupiny Einstürzende Neubauten to jen dokládá.

Režisér se rozhodl využít prostoru „Boudy“ a jeho charakteristik jako stylového prvku. Od začátku bylo jasné – též vzhledem k provozním a zkušebním podmínkám – že se inscenace bude pohybovat na pomezí pouličního divadla, kabaretu a dadaistického divadla. K tomu ostatně přispěl i Kafkův imaginativní překlad, který posunul Schwabův jazyk plný novotvarů do roviny v mnohém připomínající jazykovou ekvilibristiku meziválečné avantgardy, zejména Osvobozeného divadla. Vizuální inspirace německým filmovým expresionismem z dvacátých let jen podtrhla tuto příbuzenskou linii. Scéna Petra Matásky byla pojata jako gigantická Faustova hlava plná příhrádek. Vzhledem k notoricky známému Schwabovu alkoholismu byla tato registratura vyrobena z pivních přepravek. Samotnému představení dominoval výkon Davida Prachaře jako Fausta, při jehož extempore se kolem improvizovaného divadla shromažďovali hosté letních restaurací, náhodní kolemjdoucí a nahlíželi dovnitř štěrbinami.

Bylo by patrně zpozdilé hodnotit projekty jako je Bouda z čistě estetických hledisek. Více inspirující je vnímat podobné projekty jako události, které pomáhají rozvíjet určitý prostor, jako tvořivé propojení produkce, scénografie, dramaturgie, režie a herectví. Naprostá většina diváků hodnotila inscenaci Schwabova Fausta jako zážitek. Také většina divadelní kritiky pochopila skutečnou povahu divadelní události a nesnažila se na ni roubovat hlediska úzce estetická. Výjimku mezi převážně pozitivními reakcemi představuje kategorický odsudek Jaroslava Vostrého v akademickém časopise Disk (č. 5 a 6).

Všechna představení uvedená v rámci Projektu Bouda byla zcela vyprodána již dva týdny před první premiérou. Divácký zájem zcela převýšil kapacitu objektu.

Samuel Beckett: Poslední páska

premiéra 16. října 2003 v Národním divadle

společný projekt činohry a opery ND (Poslední páska / Krapp aneb Poslední páska)

Přeložil František Vrba

Režie: Michal Dočekal

Scéna a kostýmy: Jana Preková

Dramaturgie: Jan Hančil

Poslední páska je drobný dramatický klenot z dílny posledního modernisty Samuela Becketta. Dílo je plné autobiografických odkazů zpracovaných se sebeironií a nadhledem autora ještě v plné síle, který se projektuje do deformovaného obrazu vlastního stáří. Tato stylizace vytváří zvláštní napětí mezi humorem a tragičností, divadelností a životní autenticitou. Ojedinelý záměr spolupráce činohry a opery ND v jednom večeru představit činoherní i operní verzi *Poslední pásky* Samuela Becketta nebylo – díky náročnému orchestrálnímu obsazení operní verze – možné realizovat v prostoru Divadla Kolowrat, kam by hra dle vši logiky patřila. Michal Dočekal pochopil možnost inscenovat *Poslední pásku* ve velkém prostoru Národního divadla jako výzvu, jež s sebou nese i jiné možnosti akcentu existenciální roviny příběhu v práci s velkým prostorem, v jeho kontrastu k osamělému jedinci, výzvu, která na inscenátory klade vedle interpretačních do jisté míry také nároky autorské.

Realizace musela počítat s nutností odlišit a jasně definovat nejen dva hlasy – mladého a starého Krappa, ale musela počítat s tím, že divák bude absolvovat během jednoho večera dvakrát tentýž příběh. Režie pracovala s tímto vědomím a v druhé – operní části příběhu – vystavěla vztahovou partituru mezi činoherní a operní částí. Operní část – pojatá zčásti jako sen – také zohlednila reálný věk obou protagonistů, Josefa Vinkláře a Ivana Kusnjera, a využila je pro vytvoření vztahového rámce dvou Krappů simultánně existujících vedle sebe (a nad sebou) na jevišti. Poslední páska je krásná, ale nikoli snadná herecká příležitost. Dvojnásob to pak platí o pěveckém partu v operním zpracování.

Jak divácké tak kritické ohlasy byly nejednoznačné. Inscenace byla recenzována zejména operními kritiky, což se ukázalo jako ne zcela dostatečné z hlediska interpretace jejího záměru. Zatímco operní kritika se k inscenaci stavěla spíše odmítavě, činoherní recenzenti, například Z. A. Tichý nebo Tomáš Stanislavčík se pokusili pojmenovat, v čem tkví jádro uměleckého záměru. Projekt byl inscenován s vědomím, že jde o exkluzivitu. Seriálové uvádění minimalizovalo rizika, které by s sebou neslo standardní zařazení do repertoáru. Vzhledem k obtížnosti projektu nepatří inscenace k nejnavštěvovanějším z repertoáru činohry ND, ale přesto si mezi diváky našla své příznivce.

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

Tecia Werbowski / Arnošt Goldflam: Prospaný život (Benefice Luby Skořepové)

premiéra 18. října 2003 v Divadle Kolowrat

Přeložila Vlasta Dvořáčková

Režie: Akram Staněk

Scéna a kostýmy: Petra Goldflamová Štětínová

Hudba: Miloš Štědroň ml.

Dramaturgie: Marek Horoščák

Po úspěšné benefici Radovana Lukavského se vedení činohry rozhodlo připravit další podobný večer k životnímu jubileu herečky, která v souboru ND prožila více než polovinu století. Pro benefiční večer Luby Skořepové vytvořil Arnošt Goldflam dramaturgickou povídku polské autorky Tecie Werbovské. Hlavní hrdinkou a vypravěčkou celého příběhu je žena, která se záhy stala sirotkem a většinu života prožila ve velké samotě a emocionální izolaci. Role nabízí herečce možnost vytvořit figuru, která stojí proti většině úloh, do nichž byla do této doby obsazována, možnost rozehrát jemnější ironické a tragikomické struny melancholického textu o zmarněném, nežitém, „prospaném“ životě.

Režisér Akram Staněk spolu s výtvarnicí Petrou Goldflamovou-Štětínovou zvolili pro komorní prostor Divadla Kolowrat razantní scénografické řešení vydávající hrací prostor protagonistky a světa jejích vzpomínek a vizí pomocí poloprůsvitných paravánů. Pro představení byla zkomponována původní hudba (Miloš Štědroň ml.), která v podání živé kapely a zpěvačky (Tereza Nekudová) provází celou inscenaci. Precizní práci na drobnokresbě figur, provávajících osud hlavní hrdinky hry, odvedli všichni obsazení členové souboru – za všechny jmenujme Jana Hartla v přesně načrtnuté figurě manžela Ondřeje nebo Jitku Smutnou v roli hospodyně Hely. Jako problematické se jeví skloubení některých scénických prostředků, místy jako by komorní prostor nestačil rozmáchlému gestu režiséra.

Ohlasy inscenace byly různorodé: od odmítavé reakce, kritizující dramaturgickou volbu a nevyrovnaný tvar inscenace, až po kladné hodnocení.

Inscenace se těší velké oblibě u diváků.

Joe Penhall: Slyšet hlasy

premiéra 2. a 11. listopadu 2003 v Divadle Kolowrat

Přeložil Jan Hančil

Režie: David Farr

Dramaturgie: Jan Hančil

Výtvarná spolupráce: Linda Jiříková

Nebývale vstřícné ohlasy na projekt Boudy potvrdily potřebu projektů, které by umožňovaly vznik inscenačních tvarů, jež se vymykají přísné logice provozu velkého repertoárového divadla. Další příležitostí ke zkoumání nestandardních uměleckých a provozních možností se stala spolupráce činohry Národního divadla se Studiem Národního divadla v Londýně a jmenovitě s dramatikem a režisérem Davidem Farrem. Tento mladý režisér se po strhujícím *Coriolanovi* v Royal Shakespeare Company stal uměleckým šéfem divadla Bristol Old Vic a sklídl výrazné úspěchy s inscenacemi Shakespearových komedií v tomto divadle. Při diskusi s režisérem o titulu padla volba na první úspěšnou hru spoluvůdce nové vlny britské dramatiky Joe Penhalla z roku 1994. Tato volba umožňovala prezentovat kvalitní současné drama v Divadle Kolowrat a nabídnout herecké příležitosti zejména mladším členům souboru.

David Farr disponoval deseti dny, během nichž musela být inscenace nazkoušena. Z tohoto důvodu byl vznikající tvar v propagačních materiálech označován jako scénické čtení při vědomí toho, že se režisér bude snažit v inscenování textu dojít tak daleko, jak mu podmínky a čas dovolí. Vznikl tvar, který lze nejlépe označit jako propracovanou scénickou skicu. Režisér vedl herce k přesnému zacílení, adresnosti a konkrétnosti hereckých akcí a výsledkem je dynamický scénický tvar s nadstandardními hereckými výkony.

Ohlasů v tisku nebylo mnoho, což lze přičítat kumulaci divadelních premiér začátkem listopadu, všechny se ale shodly na tom, že v nestandardních podmínkách vzniklo jevištní dílo, které svým významem daleko přesáhlo rozměr inscenovaného čtení. Michal Slaný byl za hlavní roli schizofrenika Raye nominován na Cenu Thálie a inscenace se dočkala několika velice příznivých ohlasů v odborném tisku, včetně návrhu na Cenu Divadelních novin pro inscenaci roku. Inscenace sklízí mimořádný úspěch u diváků všech věkových kategorií, je hojně navštěvována i mladým publikem.

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

Bertolt Brecht: Dobrý člověk ze Sečuanu

premiéra 6. a 7. listopadu 2003 ve Stavovském divadle

Přeložili Ludvík Kundera a Rudolf Vápeník

Režie: Martin Čičvák

Scéna: Tom Ciller

Kostýmy: Marija Havran

Hudba: Paul Dessau

Hudební nastudování: Petr Kofroň

Dramaturgie: Daria Ullrichová

Brecht patří k největším reformátorům divadla dvacátého století. Hra je počítána k vrcholům jeho tvorby a na scénách ND nebyla doposud uvedena. Její téma má zcela aktuální konotace. Neposledním důvodem uvedení je i skutečnost, že hra je neobyčejně stylotvorně náročná. Odpovídá tedy ambicím, které by si měla klást první scéna.

Nebývale technicky i obsahem obtížná hlavní role, nároky na preciznost a artistnost ansámblové souhry, nelehký part Dessauovy hudby zakládají úkol neobyčejně inscenačně obtížný. Mladý režisér jej zvládl obdivuhodně zrale. Inscenace nepostrádá metaforičnost a dynamiku, ale neuchyluje se k planě vnějškovým efektům. Jádrem její struktury jsou detailně vypracované herecké party. Inscenace přinesla množství pozoruhodných výkonů – především Saši Rašilova, Bronislava Poloczka, Johanny Tesařové, Jany Bouškové, Taťjany Medvecké. Výrazně osobní charisma propůjčili svým rolím David Prachař a Radovan Lukavský. Hlavní postava prostitutky Šen Te, bytosti rozdvojené na dobrou a zlou, je jednou z nejobtížnějších rolí světového repertoáru. Obě představitelky ji obdařily kouzlem své osobnosti a nespornou múzičností. Přece jen se jim ale dařilo více v poloze jim vlastní, dojemně dívčí. Rezervy zůstaly v poloze agresivního bratrance, která by vyžadovala suverénnější artistnost a průraznější sílu výrazu.

Práce na inscenaci měla i vnitřní význam. Právě v hrách s širokým obsazením prolínajícím všechny věkové kategorie, v úkolech stylotvorně obtížných, se tvaruje duše hereckého stylu souboru.

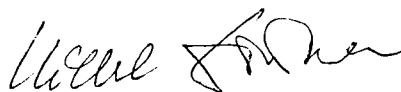
Kritiky se vyjadřovaly s respektem o inscenaci jako tvaru i jednotlivých hereckých výkonech.

Bouřlivější byly kuloárové ohlasy kritiků a divadelní veřejnosti. Sahaly od nadšení po naprosté odmítnutí. Z hlediska návštěvnosti se tato inscenace zařadila mezi nadprůměrně navštěvovaná představení.

UMĚLECKÝ ŠÉF ČINOHRY NÁRODNÍHO DIVADLA MICHAL DOČEKAL

Rok 2003 byl v činohře ND úspěšný. Otevřeli jsme jej Romeem a Julií v režii V. Morávka, před prázdninami vyrostla na Ovocném trhu tzv. Bouda, ve které byly nejen uvedeny tři moderní hry v českých premiérách, ale celým projektem ND ukázalo, že je schopno realizovat i netradiční projekty. Na podzim představil hostující britský režisér D. Farr pozoruhodnou hru svého krajana J. Penhalla Slyšet hlasy a touto inscenací jsme zahájili cyklus hostování významných zahraničních režisérů. Ve Stavovském divadle uvedl režisér Martin Čičvák Brechtova Dobrého člověka ze Sečuanu a potvrdil svoji pověst jednoho z nejtalentovanějších režisérů mladší generace.

Ocenění se dostalo činohře ND při nominacích na ceny Thálie 2003. Nominaci získal Michal Slaný za roli Raye v inscenaci Slyšet hlasy. V nominacích na cenu Alfréda Radoka se činohra ND objevila v pěti různých kategoriích (mimo jiné i v kategorii Divadlo roku). Projekt Bouda byl oceněn jako Přínos v oblasti divadla a navržen na Cenu ministerstva kultury. Tentýž projekt obdržel cenu Českého literárního fondu.

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

2. 1. 3. Opera

Český triptych I.

Opera Národního divadla zahájila v sezoně 2002/2003 nový projekt nazvaný Český triptych. Průběžně představí vždy tři neznámé tématicky propojené opery různých období od skladatelů z Čech. Tímto projektem chce rozšířit povědomí o české operní tvorbě. První řada Českého triptychu byla věnována předsmetanovské generaci autorů. Opery byly uvedeny v poloscénickém provedení za doprovodu fotografií či videonahrávek významných českých výtvarníků. Realizace tohoto projektu vyžadovala i mimořádnou ediční činnost, neboť k těmto operám neexistoval ani kompletní notový materiál.

Jan Bedřich Kittl: Bianca und Giuseppe

premiéra 20. března 2003 ve Stavovském divadle

Hudební nastudování: Jan Chalupecký

Dirigent: Jan Chalupecký

Režie: Martin Dostál

Vizuální koncepce: Martin Kollár

Sbormistr: Pavel Vaněk

Dramaturgie: Pavel Petránek

Při přípravě inscenace muselo Národní divadlo vyrobit nový notový materiál, neboť ten starý se nenalezl v úplnosti. V prvním jednání bylo třeba dokoňovat, kromě smyčců, ostatní nástroje. Dokoňování se ujal skladatel Zbyněk Matějů (1958). Předehra se hrála v instrumentaci skladatele a dirigenta Zdeňka Folprechta (1900-1961). Spolupráce při přípravě inscenace byla bez problémů, přestože pro režiséra a autora vizuální koncepce to bylo první setkání s operou. Z premiéry opery byla pořízena nahrávka a vydáno dokumentační CD. Reprízu 3. 6. 2003 vysílal ze záznamu 4. 6. 2003 Český rozhlas 3 - Vltava.

Diváci reagovali na inscenaci poněkud rozpačitě, zejména vzhledem k neobvyklému poloscénickému řešení opery. Nicméně si tato netradiční forma provedení opery našla své příznivce a publikum ocenilo zejména skvělé pěvecké výkony.

Z hudebních výkonů vyzdvihla kritika především Jiřího Sulženka a Tomáše Černého. Polemizovala s poloscénickou realizací opery i s vizuální koncepcí Martina Kollára.

František Škroup: Der Meergeuse

premiéra 27. března 2003 ve Stavovském divadle

Hudební nastudování: Jaroslav Kyzlink

Dirigent: Jaroslav Kyzlink

Režie: Martin Dostál

Vizuální koncepce: Jiří David

Sbormistr: Robert Jindra

Dramaturgie: Pavel Petránek

Vzhledem k tomu, že opera byla naposledy hrána v Praze v roce 1851 a v Rotterdamu 1861, ani zde nebyl k dispozici úplný notový materiál. Instrumentaci chybějícího prvního jednání byl pověřen dirigent a skladatel Tomáš Hála (1963). Revizi druhého a třetího jednání provedl dirigent Vladimír Havlíček (1947). Z premiéry opery byla pořízena nahrávka a vydáno dokumentační CD. Reprízu 2. 6. 2003 vysílal v přímém přenosu Český rozhlas 3 - Vltava.

Der Meergeuse byl z celého Triptychu přijat diváky nejvřeleji. O výtvarnou kreaci umělce Jiřího Davida projevil publikum velký zájem, zvláště pak mladší generace. Oceněny byly ale i skvělé pěvecké výkony Ivana Kusnjera, Miloslava Podskalského, Evy Dřízgové nebo Yvony Škvárové. Vizuální koncepce Jiřího Davida byla hodnocena většinou kladně a dle recenzentů se David ze všech výtvarníků Triptychu s operou vypořádal nejlépe.

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

Leopold Eugen Měchura: Marie Potocká

premiéra 3. dubna 2003 ve Stavovském divadle

Hudební nastudování: Oliver Dohnányi

Dirigent: Oliver Dohnányi

Režie: Martin Dostál

Vizuální koncepce: Markéta Othová, Martin Polák, Lukáš Jasanský

Sbormistr: Jaroslav Brych

Dramaturgie: Pavel Petráňek

Rovněž z této opery byla pořízena nahrávka a vydáno dokumentační CD. Reprizu 1. 6. 2003 vysílal v přímém přenosu Český rozhlas 3 - Vltava.

Publikum ocenilo zejména skvělé pěvecké výkony.

Kladné bylo hodnocení vizuální koncepce Markéty Othové, Martina Poláka a Lukáše Jasanského. Výkony Filharmonického sboru a sólistů Jany Sýkorové nebo Petera Mikuláše byly z celého večera hodnoceny nejvýše.

Celkově projekt Český triptych beze zbytku splnil umělecké záměry i cíle z hlediska divadelní historie. Kromě sólových partů je třeba vyzdvihnout výkony hudebních složek vzhledem k mimořádně krátké době na přípravu. Většina recenzentů ocenila ideu uvedení zapomenutých a nehraných českých oper, avšak vesměs polemizovali s poloscénickou realizací oper. Za mimořádné označili i další činnosti s projektem spojené, jakými bylo vydání velice podrobných programových brožur nebo zvukového záznamu z představení na CD.

Emil Viklický: Máchův deník

Světová premiéra 1. května 2003 v Divadle Kolowrat

Hudební nastudování: Tomáš Hála

Dirigent: Tomáš Hála

Režie: Nina Vangeli

Scéna a kostýmy: Jiří David

Asistent kostýmního výtvarníka: Věra Mejtová

Dramaturgie: Pavel Petráňek

Třetí opera Emila Viklického Máchův deník vznikla na objednávku Národního divadla. Původní libreto napsal izraelský libretista Yohanan Kaldi. Opera osobitým způsobem zpracovává části poezie, životopisná fakta a zejména deníky básníka Karla Hynka Máchy, včetně jejich erotických částí. Libretista opery vytvořil pozoruhodnou fikci, která s fantazií, znalostí a bez národního sentimentu mnohdy provokativně domýšlí souvislosti básníkovy osudy a díla.

Z inscenace opery byla pořízena nahrávka a vydáno dokumentační CD. Vzhledem ke komornímu dílu i prostředí probíhala příprava inscenace klidně a bez problémů.

Nová Viklického opera byla očekávaná s velkým napětím, protože se jedná o nejhranějšího současného českého operního skladatele, zároveň skladatele, který je znám především z oblasti jazzu. Vzhledem k užití jazzových a především muzikálových prvků si do Národního divadla našla cestu také další, především mladší, skupina diváků. Diváky také lákalo zhlédnout představení ve výpravě kontroverzního umělce Jiřího Davida. Viklického opera byla přijímaná částí publika velmi kladně, u jiné části publika již ne tak zcela.

O nové scénické dílo skladatele Emila Viklického byl po úspěšných operách Faidra a Oráč a smrt velký zájem i mezi recenzenty. Kritika ocenila, jako už dříve, snahu nového vedení ND uvádět současná světová a zejména česká operní díla.

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

John Adams: The Death of Klinghoffer (Smrt Klinghoffera)

Česká premiéra 22. května 2003 v Národním divadle

Hudební nastudování: František Preisler

Dirigent: František Preisler / Ralf Kircher

Režie: Jiří Nekvasil

Scéna: Daniel Dvořák

Kostýmy: Simona Rybáková

Choreografie: Regina Hofmanová

Sbormistr: Pavel Vaněk

Dramaturgie: Pavel Petráněk

Inscenace Smrt Klinghoffera zahájila nový projekt nazvaný Minimalismus v opeře. Hudební směr minimalismu je v dnešní době jedním z nejoblíbenějších moderních hudebních trendů. Neméně důležitou a zajímavou aktuálností tohoto díla je téma týkající se problému mezinárodního terorismu.

Realizace inscenace vyžadovala mimořádnou přípravu zvláště po hudební stránce. Velké hudební celky jsou napsány pro sbor, na který byly kladeny značné nároky. Obě tělesa, jak sbor, tak orchestr ND své party nastudovala nesmírně pečlivě a podala vynikající výkony. Taktéž sólisté, ať z řady domácích umělců nebo z řady hostů, bez výjimky ztvárnili své role výborně. Jmenovitě je třeba vydvihnout výkony Yvony Škvárové a Richarda Haana v rolích manželského páru Leona a Marylin Klinghofferových.

Výborně dopadla i scénická stránka inscenace – zejména scénografie Daniela Dvořáka a světelný design.

O inscenaci byl neobvykle velký zájem publika především z řad mladého obecnstva a hudebních historiků a teoretiků, protože až do této doby se u nás žádná opera významného a kultovního skladatele Johna Adamse neuváděla, stejně jako je u nás naprosto výjimečné nastudování minimalistické opery. Velké ovace sklídili zejména sólisté v hlavních rolích.

Popremiérový ohlas byl u kritiky poněkud rezervovaný, i když mnozí chválili především výkon sboru a některých sólistů. Inscenaci věnoval velkou pozornost zahraniční tisk. V americkém operním časopise Opera News označil recenzent Larry Lasch tuto inscenaci jako velký skok opery Národního divadla mezi světové operní domy první kategorie. V každoročním celorepublikovém hodnocení premiér, které vychází na stránkách Divadelních novin počtem hlasů dominovala mezi operními inscenacemi. Yvona Škvárová byla za roli Marylin Klinghoffer oceněna Cenou Thálie 2003 v oboru opera. Představení dále získalo nominace na Cenu Alfréda Radoka v kategorii Inscenace roku a scéna Akad. arch. Daniela Dvořáka v kategorii Scénografie roku.

Philip Glass: La Belle et la Bete (Kráska a zvíře)

Česká premiéra 28. srpna 2003 v Národním divadle

Hudební nastudování: Petr Kofroň

Dirigent: Petr Kofroň

Režie: Petr Forman

Scéna: Matěj Forman, Andrea Sodomková, Renata Pavlíčková, Ondřej Mašek

Kostýmy: Jan Pištěk

Pohybová spolupráce: Veronika Švábová, Števo Capko

Dramaturgie: Pavel Petráněk

Opera vyzvala k realizaci tohoto díla známou dvojici divadelníků, bratry Formanovy. Divadlo bratří Formanů má dlouholeté zkušenosti s různými divadelními žánry i často velice netradičními divadelními prostory. Setkání s operou takových hudebních i jevištních rozměrů však pro něj bylo prvním. Poetiku svého divadla mohli rozehrát na velké ploše a výsledek nepochybně prokázal, že si s tím výborně poradili.

Příprava inscenace probíhala vzhledem k běžnému divadelnímu provozu netradičně. Zkoušky s účinkujícími i výroba většiny dekorací probíhaly nejdříve v externím prostoru na statku v Želkovicích u Prahy a teprve pak bylo vše přeneseno na jeviště ND. Na realizaci spolupracovali zaměstnanci ND s týmem Divadla bratří Formanů a společně ještě s hostujícím Agon orchestrem připravili výjimečnou a nesmírně profesionální inscenaci.

Divácký ohlas byl jednoznačně pozitivní. Po každé repríze následoval nadšený a dlouhotrvající aplaus odměňující skvělý výkon orchestru a vynikající pěvecké i herecké výkony. Mimořádný úspěch a zájem publika si vynutil druhou, původně neplánovanou sérii představení v červnu a červenci 2004.

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

Na rozdíl od diváků, obec kritiků se v názorech na operu rozcházela. Jedni hodnotili inscenaci jako nezapomenutelné a mimořádné divadlo, zatímco druzí spekulovali nad slučitelností minimalistické hudby s tak barevnou, pestrou a bohatou vizuální podívanou. Je však třeba říci, že pozitivní ohlasy i z řad zahraničních recenzentů v prestižních médiích převažovaly.

V anketě Divadelních novin se tato inscenace objevila mezi operními inscenacemi na druhém místě hned za Smrtí Klinghoffer. Autoři scénografie získali za tuto inscenaci Cenu A. Radoka 2003 v kategorii scénografie roku.

Antonín Dvořák: Čert a Káča

remake inscenace z roku 1990

premiéra 21. září 2003 v Národním divadle

Hudební nastudování: Bohumil Gregor

Dirigent: Bohumil Gregor

Režie: Marián Chudovský

Scéna a kostýmy: Adolf Borna

Choreografie: Daniel Wiesner

Sbormistr: Milan Malý

Dramaturgie: Pavel Petránek

Nová premiéra opery byla obnovenou inscenací z roku 1990. Krásná inscenace ve výpravě známého českého výtvarníka Adolfa Borna, divácky velice vděčná a úspěšná, je koncipována jako rodinné představení.

Inscenaci byla ponechána, až na drobné změny, stejná výtvarná i režijní podoba. Hudebně operu nastudoval Bohumil Gregor. Změnilo nebo doplnilo se obsazení, zejména hlavních rolí. Roli Káči nastudovaly Jana Sýkorová a Jana Štefáčková, Jirku zpívají Tomáš Černý a Jaroslav Březina. Z inscenace opery byla pořízena nahrávka a vydáno dokumantační CD.

O představení je mezi diváky obrovský zájem díky oblíbenosti kreslených postaviček výtvarníka Adolfa Borna. Opera se hraje především jako dopolední víkendové představení a je to úspěšný titul pro dětské publikum.

Inscenaci byla v tisku věnována velmi malá pozornost, a to vzhledem k tomu, že se jednalo o obnovené nastudování. Všechny ohlasy však byly kladné a hodnotí ji jako bohaté a divácky velice vděčné divadlo.

Marcel Mihalovici: Krapp ou La dernière bande (Krapp aneb Poslední páska)

Česká premiéra 16. října 2003 v Národním divadle

společný projekt činohry a opery ND (Poslední páska / Krapp aneb Poslední páska)

Hudební nastudování: Přemysl Charvát

Dirigent: Přemysl Charvát

Režie: Michal Dočekal

Scéna a kostýmy: Jana Preková

Dramaturgie: Pavel Petránek

„Krapp“ je netradičním společným projektem činohry a opery ND, který představuje hru dramatika Samuela Becketta a vzápětí operu rumunského skladatele Marcela Mihaloviciho podle Beckettovy hry. Jeden příběh, jedno dílo moderní světové klasiky, dva žánry, dva mistři: Josef Vinklář a Ivan Kusnjer.

Dramaticky by se hra i opera hodily více do komorního prostoru, což však vzhledem k obsazení orchestru nebylo možné. Režisér Michal Dočekal skvěle rozehrál děj činohry i opery do celého prostoru jeviště a bohatě využil jevištní mechaniky.

Skladba publika na tento večer byla ve velké míře specifická, polovina diváků přišla na činohru, druhá polovina na operu. Z reakcí však bylo patrné, že nakonec všichni uvítali spojení činoherního kusu s operním a považovali to za přínos oběma zpracováním. Po zásluze publikum ocenilo oba hlavní představitele stejně jako promyšlenou režijní koncepci Michala Dočekala. Přes netradiční charakter tohoto projektu si i reprízy této inscenace své publikum našly.

V operní části inscenace byl jednohlasně oceněn vynikající výkon barytonisty Ivana Kusnjera a precizní hudební nastudování dirigenta Přemysla Charváta. Stejně tak v Beckettově dramatu byla věnována velká pozornost výkonu herce Josefa Vinkláře. Ačkoli orchestrace vyžaduje komornější prostor, recenzenti naopak oceňovali režii Michala Dočekala, který si podle nich výborně s prostorem poradil.

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

Leoš Janáček: Výlety páně Broučkovy

Premiéra 20. prosince 2003 v Národním divadle

Hudební nastudování: Sir Charles Mackerras

Dirigent: Sir Charles Mackerras

Režie: Jiří Nekvasil

Scéna: Daniel Dvořák

Kostýmy: Simona Rybáková

Sbormistr: Pavel Vaněk

Choreografie: Števo Capko, Adéla Stodolová

Dramaturgie: Pavel Petránek

Inscenace *Výletů páně Broučkových* předznamenala rok významných Janáčkových i dalších českých hudebních výročí. Tato Janáčková opera se na českých a moravských jevištích neobjevuje příliš často, zejména kvůli značné náročnosti některých pěveckých partů. V ND operu hudebně nastudoval světový odborník na Janáčkovy opery a významný propagátor české hudby ve světě Sir Charles Mackerras.

Opera byla velice pečlivě nastudována a přes náročnost hudební i technické stránky inscenace probíhala příprava bez problémů. Všechny role byly obsazeny českými nebo slovenskými pěvci a většina z nich podala velice profesionální výkony, především pak představitel hlavní role pana Broučka Jan Vacík a Peter Straka v trojroli Mazala-Blankytného-Petříka.

Zájem diváků byl velký díky dirigentovi Siru Charlesi Mackerrasovi. Inscenace pak zaujala svou hravostí a pestrostí - hlavně v Měsíční části. Režijní a scénická podoba opery se velice líbila i konzervativnější části publika, která dnes často kritizuje nové inscenace českých oper. Velký aplaus sklídl Jan Vacík, jehož Brouček byl skutečnou dominantou celé opery.

Nové nastudování Janáčkovy opery provázal velký zájem novinářů. Pozornost byla zaměřena především na hudební nastudování Sira Charlese Mackerrase a na české pěvce Jana Vacíka a Petera Straku, kteří zpívají na operních scénách celého světa. Za důležitý počin recenzenti považovali nastudování originální Janáčkovy verze opery bez pozdějších úprav. Na inscenaci samu byl ohlas z řady zahraničních recenzentů mnohem příznivější než z domácích. Oceňovali kvalitní hudební výkony a hlavně detailní propracování postavy Matěje Broučka, jejíž představitel Jan Vacík za ni navíc získal Cenu Thálie 2003 v oboru opera.

BUŠENÍ DO ŽELEZNÉ OPONY

Do dramaturgického plánu byly opery nasazeny v souladu s podmínkami experimentálního projektu, který hodlá podpořit u mladé generace hudebních skladatelů zájem o operní žánr a umožnit jim prezentovat svá dosud nehraná hudebně-dramatická díla formou scénických skic na prostoru před železnou oponou.

Vlastnost shodná pro většinu inscenací v rámci „Bušení“ je velké nadšení mladých umělců a jejich snaha o maximální výkon.

Přijetí děl uváděných v rámci Bušení do železné opony je vždy rozporuplné, neboť na jedné straně představení zhlédne řada konzervativněji smýšlejících diváků, ale na druhé straně si projekt našel už i své pravidelné publikum, které pracem mladých skladatelů fandí.

Miloš Štědroň ml.: Lidská tragikomedie

(Bušení do železné opony III.)

Světová premiéra 23. března 2003 ve Stavovském divadle

Dirigent: Jiří Petrdlík

Režie: Miloš Štědroň ml., Dušan Šoltys, Petr Šimek

Scéna a kostýmy: Dušan Šoltys

Kostýmní spolupráce: Renáta Weidlichová

Choreografie: Petr Šimek

Sbormistr: Ivana Štíbrová

Dramaturgie: Pavel Petránek

Ohlasy na Štědroňovu Lidskou tragikomedii byly značně rozdílné až protikladné. Jedni doporučovali další reprízy díla, druzí označili i jednu hodinu dlouhou operu k nepřžití. Lidská tragikomedie se stala doposud nejvíce reflektovanou operou z experimentálního cyklu v tisku.

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

Marek Keprt: Blumfeld - starší mládenec / Michael Keprt: Břehy Gangy

(Bušení do železné opony IV.)

Světová premiéra 9. června 2003 ve Stavovském divadle

Dirigent: Michael Keprt

Režie: Pierre Nadaud / Adéla Stodolová

Výtvarník: Vladimír Němeček

Inscenacím v rámci „Bušení“ sice nevěnují recenzenti v tisku velkou pozornost, v tomto případě celkem jednohlasně zhodnotili druhou část večera jak po stránce kvality díla, tak po stránce interpretační jako zajímavější a hodnotnější.

UMĚLECKÝ ŠÉF OPERY NÁRODNÍHO DIVADLA JIŘÍ NEKVASIL

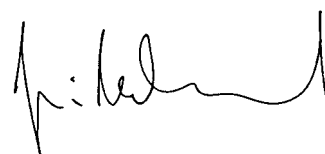
Osou roku 2003 byly tři mimořádně náročné premiéry – česká premiéra opery Johna Adamse „Smrt Klinghoffera“ a zároveň první část cyklu „Minimalismus v opeře“, česká premiéra opery Philipa Glasse „Kráska a zvíře“ a „Výlety páně Broučkovy“ Leoše Janáčka. Všechny tři inscenace představovaly mimořádné umělecké úkoly. Ve „Smrti Klinghoffera“ se poprvé sólisté, orchestr i sbor setkali s mimořádně náročnou minimalistickou partiturou, zároveň poprvé v historii byla nastudována v Národním divadle opera v anglickém originále. Její sborový part představoval pro sbor opery Národního divadla jeden z nejtěžších úkolů v jeho historii. Nezvyklé bylo i obsazení orchestru doplněné o pět speciálních elektronických klávesových nástrojů. Opera Národního divadla se tohoto úkolu zhostila vynikajícím způsobem, o čemž svědčí nejen ohlas diváků, ale i odborné kritiky zejména zahraniční. V každoroční anketě Divadelních novin se tato inscenace stala „Operní inscenací roku 2004“ a představitelka role Marilyn Klinghofferové, paní Yvona Škvárová získala za tento výkon Cenu Thálie za rok 2003 a představení získalo i nominace na Cenu Alfréda Radoka v kategoriích Inscenace roku a Scénografie roku.

Inscenace opery Philipa Glasse „Kráska a zvíře“ (II. část cyklu minimalistických oper) přinesla do Národního divadla nový, zde dosud nezvyklý způsob realizace i stagionového hraní. Jako hlavní tvůrci inscenace byli osloveni bratři Petr a Matěj Formanovi. Vedení divadla, v zájmu optimálního výsledku inscenace zvolilo atypický způsob přípravy projektu blízký podmínkám, ve kterých bratři Formanovi pracují. Zkoušky i výroba dekorací probíhaly v externím prostoru na statku v Želkovicích a inscenace byla hrána seriálovým způsobem v Národním divadle od 28. srpna do 5. září 2003. Všech 7 představení bylo beznadějně vyprodáno a setkala se s mimořádným diváckým ohlasem. Inscenace byla mnohými kritiky označena jako jedna z divadelních událostí roku 2003. Velký úspěch rozhodl o dalším nasazení inscenace na přelomu června a července 2004 (celkem 9 představení).

Inscenace „Výletů páně Broučkových“ ve světové premiéře původního orchestrálního znění přinesla i historicky první hostování světového dirigenta Sira Charlese Mackerrase v Národním divadle při nastudování opery Leoše Janáčka. ND je nyní zároveň jediné divadlo na světě, které má tuto mimořádnou operu Leoše Janáčka na repertoáru. Jan Vacík získal za ztvárnění titulní role Cenu Thálie 2003.

Vedle těchto tří premiér nelze opomenout ani zbývající projekty – zejména Český triptych I., světovou premiéru komorní opery Emila Viklického Máchův deník, obnovené nastudování „Čerta a Káči“ Antonína Dvořáka a zejména společný projekt opery a činohry „Poslední páska“.

Celkově lze rok 2003 hodnotit v opeře Národního divadla jako úspěšný, který přinesl řadu neobvyklých projektů i produkčních modelů, které se ukázaly pro divadlo přínosné, inspirující a životaschopné. Zároveň se podařilo rozšířit divácké spektrum směrem k mladší a střední generaci – zejména pak při inscenaci „Kráska a zvíře“.

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

2. 2. REPERTOÁR UMĚLECKÝCH SOUBORŮ

2. 2. 1. Balet

titul	premiéra	počet představení na scénách ND	počet na jiných scénách	celkem v roce 2003
Amerikana II	31.1.2002	8		8
Dítě a kouzla / Sinfonietta	21.12.2000	11	1	12
Gala balet	12.4.2003	1		1
Choreografické miniatury	25.5.2003	1		1
Labutí jezero	12.12.1996	10		10
Louškáček	17.12.1998	11		11
Lucrezia Borgia	20.11.2003	5		5
Marná opatrnost / Polovecké tance	17.2.2002	2		2
Motýlí efekt	9.6.2003	8	2	10
Někdo to rád...	14.4.1994	2		2
Raymonda	31.5.2001	6	4	10
Romeo a Julie	18.1.1998	3		3
Šťastná sedma / Koncert a moll / Bolero	5.10.2003	4		4
Zkrocení zlé ženy	27.2.2003	15		15
Zpěvy země	21.11.2002	10		10
celkem v roce 2003		97	7	104

2. 2. 2. Činohra

titul	premiéra	počet představení na scénách ND	počet na jiných scénách	celkem v roce 2003
Cyrano z Bergeracu	31.10.2002	29		29
České sekretářky	6.9.2001	29		29
Dobry člověk ze Sečuanu	6.11.2003	8		8
Faidra (Z lásky)	16.6.2003	5		5
Faust, můj hrudník, má přílba	22.6.2003	5		5
Hamlet - stroj	10.6.2003	5		5
Hotovo, konec!	7.2.2002	15	1	16
Idiot	28.6.2001	7		7
Jako naprostý šílenci	29.5.2003	15	1	16
Komedie omylů	30.9.2000	16		16
Komik	22.2.2001	18	2	20
Lucerna	15.11.2001	24		24
Marie Stuartovna	30.3.2000	15		15
Markéta Lazarová	14.3.2002	13		13
Maryša	11.11.1999	13		13
Mnoho povyku pro nic	16.9.1999	17		17
Nebyl jen Hamlet	12.12.2002	21		21
Oresteia	18.6.2002	13		13
Portrét umělce jako starého muže	22.11.2001	3		3
Prospaný život	18.10.2003	7		7
Před penzí	15.11.2000	14		14
Psychóza ve 4.48	6.3.2003	17		17

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

Romeo a Julie	23.1.2003	15	1	16
Sluha dvou pánů	22.9.1994	48		48
Slyšet hlasy	2.11.2003	5		5
Stísněná 22	13.3.2003	15	2	17
Šťastné dny	2.2.1998	6		6
Švejkův vnuk	25.4.2002	6		6
Vabank	14.5.2002	19		19
Večer tříkrálový	26.9.2001	18		18
Venkov	5.11.2002	17		17
celkem v roce 2003		458	7	465

2. 2. 3. Opera

titul	premiéra	počet představení na scénách ND	počet na jiných scénách	celkem v roce 2003
Adventní koncert	1.12.2002	4		4
Bianca und Giuseppe	20.3.2003	2		2
Blumfeld / Břehy Gangy	9.6.2003	1		1
Carmen	15.3.1999	16		16
Čert a Káča	21.9.2003	5		5
Čertova stěna	20.12.2001	5		5
Der Meergeuse	27.3.2003	2		2
Don Giovanni	10.10.2002	36		36
Galakonzert	5.3.2003	1		1
Její pastorkyňa	13.4.1997	3	1	4
Kouzelná flétna	13.2.2001	23		23
Kráska a zvíře	28.8.2003	7		7
La Bohéme	16.1.1992	5		5
La Traviata	21.2.1998	13		13
Le nozze di Figaro	9.2.2002	19	11	30
Libuše	11.5.1995	2		2
Lidská tragikomedie	23.3.2003	1		1
Macbeth	26.6.2002	4		4
Máchův deník	1.5.2003	7		7
Marie Potocká	3.4.2003	2		2
Mozart Gala koncert	10.2.2003		1	1
Poslední páska*	16.10.2003	3		3
Prodaná nevěsta	5.6.1999	14		14
Příhody lišky Bystroušky	19.12.2002	9		9
Requiem - koncert	18.4.2003	1		1
Rigoletto	20.12.1995	11		11
Rusalka	2.10.1998	13		13
The Death of Klinghoffer	22.5.2003	6		6
Tosca	25.11.2000	6		6
Výlety páně Broučkovy	20.12.2003	3		3
Zpráva pro Akademii / Bertram a Mescalinda	28.11.2002	11		11
celkem v roce 2003		235	13	248
celkem B+Č+O v roce 2003		790	27	817

* společný projekt činohry a opery

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

---

2. 3. ZÁJEZDY UMĚLECKÝCH SOUBORŮ

2. 3. 1. Balet

Zahraniční:

ITÁLIE

Alexandr Glazunov: **Raymonda**

Teatro Comunale Modena - 17. 3.

Teatro Nuovo Bolzano - 19. a 20. 3.

Teatro Pavia - 21. 3.

KANADA

Motýlí efekt

Le Festival des Arts de Saint-Sauveur - 12. a 13. 7.

Domáci:

Sinfonietta / Mezi horami

Festival Smetanova Litomyšl - 29. 6.

2. 3. 2. Činohra

Zahraniční:

SLOVENSKO

John Osborne: **Komik**

Státní divadlo Košice - 3. a 4. 5.

Iva Volánková: **Stísněná 22**

Slovenské národní divadlo Bratislava - 22. 11.

William Mastrosimone: **Jako naprostý šílenci**

Slovenské národní divadlo Bratislava - 23. 11.

Domáci:

William Shakespeare: **Romeo a Julie**

Mahenovo divadlo Brno - 6. 2.

Iva Volánková: **Stísněná 22**

Městské divadlo Zlín - 17. 5.

Peter Turrini: **Hotovo, konec!**

Kulturní a společenské středisko „Střelnice“ Galerie v Českém Těšíně - 24. 5.

2. 3. 3. Opera

Zahraniční:

JAPONSKO

Wolfgang Amadeus Mozart: **Le nozze di Figaro**

Hamamatsu Act City - 28. 1.

Nagoya Aichi-ken Geijutsu Gekijo - 30. 1.

Osaka Festival Hall - 31. 1.

Otsu Biwako Hall - 2. 2.

Tokyo Orchard Hall - 4. a 5. 2.

Sendai Miyagi Kenmin Kaikan - 6. 2.

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

Musashino Shimin Bunka Kaikan - 9. 2.

Omiya Sonic Hall - 11. 2.

Toyama Obard Hall - 12. 2.

Gala Koncert Mozart

Tokyo - 10. 2.

MAĎARSKO

Wolfgang Amadeus Mozart: **Le nozze di Figaro**

International Opera Festival Miškolc, „Bartók + Mozart 2003“ - 19. 6.

Domáci:

Leoš Janáček: **Její pastorkyňa**

Festival Smetanova Litomyšl - 27. 6.

2. 4. PROGRAMY PRO ZVÝŠENÍ NÁVŠTĚVNOSTI

Umělecká činnost souborů ND, jejich repertoár a nové projekty se snaží jednak o okamžitý dopad na zvýšení návštěvnosti, jednak o naplnění dlouhodobého cíle, jímž je přilákat do hledišť ND nové skupiny diváků, vyhledávající moderní umělecké trendy. To se však může projevit až v delším časovém horizontu.

Záměru zpřístupnit tvorbu Národního divadla široké veřejnosti odpovídají a napomáhají i nové směry a metody reklamní strategie. Nejvýraznějším prvkem v této oblasti je zejména velice úspěšná mediální kampaň zahájená v srpnu 2003 „Národní divadlo zase hoří!“

2. 4. 1. Programy pro zvýšení návštěvnosti

Balet:

Programy pro děti a mládež

Balet jako umělecký žánr je více než vhodný a důležitý pro mladého diváka. Jednak z důvodu svého dosahu na vnitřní kultivaci mladého člověka, své srozumitelné neverbální sdělnosti, ale také pro svůj romanticko-pohádkový obsah, který je tak blízký dětskému divákovi. Balet ND nabízí celou škálu těchto představení na vysoké umělecké úrovni, bez jakéhokoliv podbízení se dětskému vkusu. Balet ND nezapomíná, a nikdy nezapomínal, na naše nejmladší a zaměřuje se také na inscenace rodinného charakteru. V sezoně 2002/2003 to byly *Labutí jezero*, *Raymonda*, *Romeo a Julie*, *Dítě a kouzla* a *Louskáček*, ve kterých účinkují žáci Baletního učiliště při ND a taktéž studenti Taneční konzervatoře Praha.

Balet ND myslí i na děti, které nemají to štěstí a nemají úplnou rodinu. Díky pravidelné spolupráci s N. Palatajkovem vznikla představení věnované dětským domovům.

Spolupráce s Klubem přátel baletu

Besedy sólistů baletu ND s KPБ, exkurze do nového baletního sálu v Anenském areálu, možnost nahlédnout na tréninky a zkoušky baletu, rezervace lístků na generální zkoušky k jednotlivým premiérám.

Mediální komunikace

- užší spolupráce s ČT v rámci pořadu Noc s Andělem a s Televizí Prima v rámci pořadu Prima jízda
- vytištění kalendáře baletu ND na rok 2004
- navázání intenzivnějších kontaktů se specializovanými zahraničními periodiky o tanci - Ballet 2000, Dance Magazine, Ballett Tanz a Dance Europe
- prohloubení spolupráce s Českým rozhlasem v rámci pořadu Radiožurnál
- další spolupráce s tanečními teoretiky a kritiky v rámci časopisu ND

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

Činohra:

Podoby současného dramatu

Činohra Národního divadla v loňském roce navázala na projekt vytvořený na počátku sezony 2002/2003 „Podoby současného dramatu“, jenž zahrnuje české a světové premiéry současných divadelních her uváděné na scénách ND. V roce 2003 v rámci tohoto projektu uvedla tyto inscenace: S. Kane: Psychóza ve 4.48, I. Volánková: Stísněná 22, W. Mastrosimone: Jako naprostý šílenci, Projekt Bouda, S. Beckett / M. Mihalovici: Poslední páska, J. Penhall: Slyšet hlasy (Some Voices). Cyklus bude nadále pokračovat v probíhající sezoně českou premiérou hry britské dramatičky C. Churchill Prvotřídní ženy (Top Girls), premiérou hry V. Havla Pokoušení a stejně jako v loňském roce Projektem Bouda II, kde bude uvedena česká premiéra hry V. Klimáčka Hypermarket. Mediálním partnerem tohoto projektu je Česká televize, která ke všem premiérám těchto her vysílá spoty na obou svých programech.

Bouda

Činohra Národního divadla připravila netradiční divadelní projekt Bouda, který se uskutečnil na Ovocném trhu v období od 10. do 26. června 2003. Vedení činohry Národního divadla se tak přihlásilo k odkazu historické Vlastenské boudy. Projekt Bouda se stal vyvrcholením celosezonního cyklu nazvaného „Podoby současného dramatu“, jehož smyslem je přitáhnout pozornost diváků k nezavedeným textům současné české i světové dramatické tvorby. V netradiční stavbě na Ovocném trhu těsně za Stavovským divadlem byly uvedeny v české premiéře tři výjimečné zahraniční současné hry, přesahující konvence českého divadla. Celý objekt a scénografii ke všem titulům navrhl Petr Matásek.

Premiéry: H. Müller: Hamlet-stroj, S. Kane: Faidra (Z lásky), W. Schwab: Faust, můj hrudník, má přilba

Čtvrtým titulem byla miniatura Huberta Krejčího Odchod hmyzu, která se uváděla v den každé jednotlivé premiéry a v den referenda o vstupu ČR do Evropské unie.

Bouda byla partnerským projektem mezinárodní výstavy Pražské Quadriennale 2003. Mediálním partnerem byla Česká televize. Projekt se uskutečnil za podpory a spolupráce s Goethe institutem, Britskou radou, Rakouským kulturním fórem a Kulturkontakt Austria, kteří významně podpořili uvedení a vytištění textů všech tří her. Záštitu převzal primátor hlavního města Prahy Pavel Bém, starosta MČ Praha 1 Vladimír Víhan, velvyslanec Rakouské republiky Klas Daublebsky a velvyslanec Spolkové republiky Německo Dr. Michael Libal.

Salon českých textů

Cyklus scénických čtení, jehož cílem bylo představit nově vznikající nadějně dramatické texty. Scénická čtení měla seznámit divadelní profesionály i širokou kulturní obec s talentovanými autory původní české dramatiky a umožnit autorům i divákům slyšet text v podání profesionálních herců.

V rámci Salonu českých textů uvedla činohra 2. června 2003 v Divadle Kolowrat dvě hry mladých dramatiků – J. Honzírek: Zimní zahrada a M. Kabát: Pomník.

Mediální komunikace

Činohra Národního divadla soustavně pracuje na mediální propagaci jak tvorby svého souboru, tak jeho uměleckých osobností. Kromě placených inzercí (plakáty, city lighty, rámečky v metru, pohlednice Boomerang, rozhlasové spoty, inzerce: Český rozhlas, Právo, Respekt, SAD, Lidové noviny, Hospodářské noviny, Prager Zeitung, Prague Post, Prague this Month, Pražská pětka, Sanquis, Týden, Xantypa, Novinky.cz, Radio Classic, Radio 1, Radio Express, Radio City, Country Radio, Mozart Praha) využívá a trvale spolupracuje s veškerými českými médii (tisk, veřejnoprávní i komerční televize, Česká televize – Události, Divadlo žije!, Dobré ráno s Českou televizí, Český rozhlas, Classic, komerční rozhlasové stanice, internetové kulturní servery).

Opera:

Bušení do železné opony

Opera Národního divadla otevřela v roce 2002 cyklus Bušení do železné opony, jenž zahrnuje světové premiéry současných oper mladých skladatelů. V roce 2003 měly své premiéry v prostoru před železnou oponou ve Stavovském divadle tyto opery: Miloš Štědroň ml. - Lidská tragikomedie, Marek Keprt - Blumfeld, Michael Keprt - Břehy Gangy. Projekt Bušení do železné opony pokračuje i v sezoně 2003/2004.

Český triptych

Český triptych je dramaturgický projekt opery Národního divadla, kterým přivádí na scénu vždy tři neznámé opery českých skladatelů různých období. Jedná se o díla dlouho v Praze neuváděná, ke kterým většinou neexistují ani kompletní notový materiál či zvukové nahrávky. Tímto projektem chce opera ND rozšířit ve větším záběru povědomí o české operní tvorbě, kterou chápe v širších souvislostech, tedy nikoliv pouze vázanou na tvůrce české národnosti, ale i na skladatele tvořící v českém a pražském kulturním prostoru,

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

ale také například na skladatele v Čechách sice narozené, působící však a tvořící z různých důvodů mimo území Českých zemí. V roce 2003 byla uvedena první trojice oper skladatelů generace narozené před Bedřichem Smetanou. (J. B. Kittl - Bianca und Giuseppe, F. Škroup - Der Meergeuse, L. E. Měchura - Marie Potocká)

Cyklus minimalistických oper

Po velkém úspěchu pražské inscenace minimalistické kultovní opery Philipa Glasse Pád domu Usherů ve Státní opeře Praha, která se uskutečnila v roce 1999 v období ředitele Daniela Dvořáka a uměleckého šéfa Jiřího Nekvasila, zahájila opera ND v loňské sezoně třídílný cyklus minimalistických oper, který otevřela inscenace opery Johna Adamse Smrt Klinghoffera (česká premiéra), reflektující největší společenský problém současnosti – mezinárodní terorismus.

Druhou částí cyklu byla opera Kráska a zvíře od Philipa Glasse v inscenaci bratrů Matěje a Petra Formanových a závěrečnou částí bude v sezoně 2004/2005 nová opera Michaela Nymana Man and Boy: Dada v koprodukcí s Badisches Staatstheater Karlsruhe.

Nové opery pro Národní divadlo

Opera Národního divadla podporuje vznik nových českých i zahraničních oper formou přímých objednávek od skladatelů. Svoji světovou premiéru měla opera Emila Viklického Máchův deník. V sezoně 2003/2004 měla světovou premiéru opera Nagano Martina Smolky a v další sezoně připravujeme operu italského skladatele Lorenza Ferrera Montezuma.

Programy pro děti a mládež - spolupráce s Dětskou operou Praha

V roce 2002 se výrazně rozšířila spolupráce s tímto souborem v intencích let minulých. V Divadle Kolowrat byl nastudován titul "Malý Mozart", kde dochází k citlivému propojení árií, sborových scén a prózy tak, aby inscenace byla co nejpřístupnější mladým divákům. Národní divadlo pro tuto činnost prostory Divadla Kolowrat a jeho zázemí pronajímá, ale podmínkami a spoluprací při vytváření těchto představení významně přispívá k tomu, aby se Dětská opera Praha mohla na veřejnosti úspěšně prezentovat.

Spolupráce s Kruhem přátel opery

I nadále Národní divadlo úzce spolupracuje s Kruhem přátel opery, a to především se zaměřením na mladé operní publikum.

Mediální komunikace

- prohloubení spolupráce s Českým rozhlasem a Českou televizí
- zvýraznění propagace umělecké tvorby souboru jak pomocí placené inzerce (plakáty, city lighty, rámečky v metru, rozhlasové spoty atd.), tak prostřednictvím PR aktivit (rozhovory se sólisty opery apod.)
- přímé rozhlasové přenosy, případně záznamy z projektu Český triptych.

2. 4. 2. Podpora specifických skupin diváků

Cenová zvýhodnění pro mladé diváky

Na podporu výchovy zájmů mladých diváků je vypracován a uplatňován systém slev v rámci akcí Karta mládeže, Klub mladého diváka, pro držitele karty ISIC, ITIC a GO 25, slevy pro studenty a slevy na hromadné objednávky škol. Slevy se pohybují v rozmezí 20 – 50% a jsou individuálně odstupňovány vzhledem ke skupinovým objednávkám a kategorii sedadla.

V rámci spolupráce s KPO je věnována pozornost zejména poskytování cenově zvýhodněných vstupenek členům KPO ND a případně i přednostní rezervace.

Cenová zvýhodnění pro zdravotně postižené občany

Všem zdravotně handicapovaným spoluobčanům je trvale věnována náležitá pozornost, která spočívá zejména ve vyčlenění zvláštních míst, ochotné asistenci personálu, v možnosti využití výtahů apod. Zvláštní bezbariérové přístupy však lze řešit vzhledem k architektuře historických objektů a omezeným možnostem stavebních úprav zatím velmi problematicky. Držitelům průkazů ZTP a ZTP-P a jejich doprovodu jsou poskytovány 50% slevy.

Další cenová zvýhodnění

Rovněž účastníkům druhého a třetího odboje jsou poskytovány 50% slevy na veškerá představení. ND se neustále snaží hledat cesty ke všem divákům a vždy se v rámci stanovených slev snaží maximálně vyjít vstříc jejich možnostem. Na představení s předpokládanou nižší návštěvností jsou dále individuálně poskytovány slevy až do výše 50% seniorům a ostatním sociálně znevýhodněným skupinám obyvatel.

ND spolupracuje s řadou institucí a podnikatelských subjektů, kterým přednostně nabízí návštěvy představení za zvýhodněné ceny pro jejich zaměstnance v případě hromadných objednávek.

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

---

2. 5. VÝZNAMNÉ UDÁLOSTI NA SCÉNÁCH ND

2. 5. 1. Významné události

KONCERT K 10. VÝROČÍ VZNIKU ČESKÉ REPUBLIKY

1. 1. v Národním divadle

KONCERT K VÝROČÍ NAROZENÍ W. A MOZARTA

Účinkoval Leslie Howard
27. 1. ve Stavovském divadle

POCTA VÁCLAVU HAVLOVI

Několik desítek českých umělců vystoupilo na jevišti Národního divadla, aby vzdali hold Václavu Havlovi u příležitosti ukončení jeho prezidentského úřadu.
30. 1. v Národním divadle

CENY THÁLIE 2002

22. 3. v Národním divadle

BALLET MASTERCLASSES – workshop mistrovských kurzů baletu pod vedením Darji Klimentové
srpen 2003

SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ SEZONY 2003/2004 A JMENOVÁNÍ PRVNÍCH SÓLISTŮ BALETU

1. 9.

OTEVŘENÍ NOVÉHO BALETNÍHO SÁLU

9. 9.

SALON KOLOWRAT – OTEVŘENÍ NOVÝCH VÝSTAVNÍCH PROSTOR

23. 9.

FESTIVAL HUDEBNÍHO DIVADLA – OPERA 2003

26. 1. – 5. 2. v Národním a Stavovském divadle

CYKLUS „OPERA ŽIJE!“

9. 2. a 6. 12. ve Stavovském divadle

2. 5. 2. Hosté Národního divadla

Zahraniční soubory:

Balet

IT DANSA Jove Compania de l'Institut del Teatre
Insert Incert / Cor Perdut / Hands / Wolfgang, bitte...
16. 2. ve Stavovském divadle

JAEN-CLAUDE GALOTTA COMPANY

Mammame
23. 11. ve Stavovském divadle

BALLET DE GRAND THEATRE DE GENEVE

11. 6., 12. 6. ve Stavovském divadle

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

Činohra

SLOVENSKÉ NÁRODNÍ DIVADLO BRATISLAVA

Janusz Głowacki: Čtvrtá sestra

8. 3. ve Stavovském divadle

Franz Wittenbrink: Sekretářky

9. 3. ve Stavovském divadle

JÓSEF KATONA SÍNHÁZ

Molière: Tartuffe

27. 11. ve Stavovském divadle

Opera

SLOVENSKÉ NÁRODNÍ DIVADLO BRATISLAVA

Petr Iljič Čajkovskij: Panna Orleánská

8. 11. v Národním divadle

Gioacchino Rossini: Popelka

9. 11. v Národním divadle

Domácí soubory:

Činohra

DEJVICKÉ DIVADLO

Pavel Nilin: Poprvé vdaná

13. 1., 17. 1., 3. 4., 4. 4. v Divadle Kolowrat

MĚSTSKÉ DIVADLO MOST

J. Stein, S. Harnick, J. Bock

Šumař na střeše

6. 4. ve Stavovském divadle

NÁRODNÍ DIVADLO BRNO

Patrick Marber

Na dotek

23. 5., 24. 5. v Divadle Kolowrat

Opera

FESTIVAL HUDEBNÍHO DIVADLA – OPERA 2003:

DIVADLO F. X. ŠALDY LIBEREC

Carl Orff / Giacomo Puccini: Chytračka / Gianni Scicchi

26. 1. v Národním divadle

DIVADLO J. K. TYLA PLZEŇ

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta

1. 2. v Národním divadle

MĚSTSKÉ DIVADLO ÚSTÍ NAD LABEM

Petr Iljič Čajkovskij: Evžen Oněgin

2. 2. v Národním divadle

MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUC

Giuseppe Verdi: Macbeth

8. 2. v Národním divadle

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

SLEZSKÉ DIVADLO OPAVA

Giuseppe Verdi: Loupežníci
14. 2. ve Stavovském divadle

JIHOČESKÉ DIVADLO ČESKÉ BUDĚJOVICE

Giuseppe Verdi: Rigoletto
15. 2. ve Stavovském divadle

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ OSTRAVA

Leoš Janáček: Káťa Kabanová
16. 2. v Národním divadle

Galakonzert Opera 2003

5. 2. v Národním divadle

CYKLUS „OPERA ŽIJE!“:

MĚSTSKÉ DIVADLO ÚSTÍ NAD LABEM

Georg Friedrich Händel: Xerxes
9. 2. ve Stavovském divadle

JIHOČESKÉ DIVADLO ČESKÉ BUDĚJOVICE

Bohuslav Martinů: Den dobročinnosti
6. 12. ve Stavovském divadle

2. 5. 3. Koncerty a další pořady

DĚTSKÁ OPERA PRAHA

Malý Mozart
5. 1., 23. 2. ve Stavovském divadle
J. F. Fischer / Hans Krása: Hry / Brundibár
26. 1., 1. 2., 8. 3., 5. 4., 26. 4., 22. 9. v Divadle Kolowrat

DIVADLO SEMAFOR

Včera večer poštou ranní
(pomoc ND kolegům postiženým povodní)
5. 2., 6. 2., 8. 4., 5. 5., 17. 5., 18. 5., 25. 10., 16. 11., 5. 12., 6. 12., 13. 12. v Divadle Kolowrat

BALETNÍ GALA VEČER V NÁRODNÍM DIVADLE - SETKÁNÍ V PRAZE

12. 4. v Národním divadle

W. A. MOZART: REQUIEM

Dílo bylo uvedeno v mezinárodním obsazení na Velikonočním koncertu ND.
18. 4. ve Stavovském divadle

PRAŽSKÝ KOMORNÍ BALET

Tance podle Brahmsa / Saturnin / Mariin sen
20. 4. v. ve Stavovském divadle

SPOLEČNÝ VEČER TANEČNÍHO SOUBORU KASAI A DIVADELNÍHO SOUBORU BUNGEIZA (Japonsko)

21. 4. ve Stavovském divadle

TERESA BERGANZA

Na scéně Stavovského divadla poprvé zpívala světoznámá sopranistka Teresa Berganza. Svým vystoupením tak žánrově rozšířila dramaturgii Národního divadla o písňový recitál.

16. 5. v Národním divadle

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

PO STOPÁCH VÁCLAVA TALICHA

Talichův komorní orchestr

Koncert věnovaný 120. výročí narození slavného českého dirigenta Václava Talicha.

23. 5. v Národním divadle

CHOREOGRAFICKÉ MINIATURY

Dílna mladých choreografů

25. 5. ve Stavovském divadle

SALON ČESKÝCH TEXTŮ

Scénické čtení z her současných mladých dramatiků:

Marcel Kabát: Pomník

Jiří Honzík: Zimní zahrada

2. 6. v Divadle Kolowrat

TANEČNÍ KONZERVATOŘ PRAHA

Absolventský koncert

18. 6. a 19. 6. ve Stavovském divadle

KYJEVSKÝ BALET

Spící krasavice

9. 9. ve Stavovském divadle

MĚSTSKÉ DIVADLO BRNO

Muzikály z Broadwaye

17. 9. ve Stavovském divadle

DĚTSKÁ OPERA PRAHA

Hans Krása / Eduard Douša / Georg Philipp Telemann: Brundibár / Malí sportovci / Kantor a žáci

12. 10. v Divadle Kolowrat

KONCERT HANY HEGEROVÉ

20. 10. v Národním divadle

ADVENTNÍ KONCERT

30. 11., 7. 12., 14. 12., 21. 12. v Národním divadle

DĚTSKÁ OPERA PRAHA

J. J. Ryba: Česká mše vánoční

14. 12. v Divadle Kolowrat

EVA URBANOVÁ A HOSTÉ – KONCERT PRO KAPKU NADĚJE

19. 12. ve Stavovském divadle

CHOREA BOHEMICA

20. a 21. 12. ve Stavovském divadle

VÁNOČNÍ KONCERT ŠTEFANA MARGITY

22. 12. v Národním divadle

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

2. 6. VÝZNAMNÉ PROJEKTY

2. 6. 1. Výstavní činnost

Vedení Národního divadla chápe současné divadlo jako polyfunkční prostor. Proto má důležitou roli i prezentace výtvarného umění, převážně formou výstav. Proti předchozím rokům je patrný enormní nárůst realizovaných výstav. V září roku 2003 byl otevřen nový výstavní prostor - Salon Kolowrat - v prvním patře Kolowratského paláce. Byl vytvořen výstavní program pro období následujících dvou let zaměřený na průnik sfér divadla a vizuální kultury (jednou ze sledovaných linií je např. scénografie). Tato oblast leží mimo soustavnou pozornost stávajících galerií a muzeí. Národní divadlo spolupracuje s různými institucemi (Národní muzeum, Divadelní ústav ad.) a využívá sbírkových fondů archivu Národního divadla, institucí a soukromých sbírek.

HISTORICKÁ BUDOVA NÁRODNÍHO DIVADLA:

Kuloárové chodby 1. a 2. balkonu:

Cyrano z Bergeracu v Čechách, na Moravě a ve Slezsku

(k premiéře Rostandova Cyrana z Bergeracu)

Gestor: soubor činohry ND

Autor a kurátor: Miloš Dvořák

Období: od 31. 10. 2002 do 25. 2. 2003

Shakespearovské balety na scénách Národního divadla

Gestor: soubor baletu ND a Mgr. Roman Vašek

Autor: Mgr. Roman Vašek

Období: od 27. 2. 2003 do 25. 4. 2003

Balet v obrazech Milana Meda

Gestor: soubor baletu ND a akad. malíř Milan Med

Autor: akad. malíř Milan Med

Období: od 27. 4. 2003 do 30. 6. 2003

120 let baletu Národního divadla aneb první krůčky baletu v jeho počátcích

(ke světové premiéře představení Lucrezia Borgia)

Gestor: soubor baletu ND a prof. Božena Brodská

Autor: prof. Božena Brodská

Kurátorka: Mgr. Helena Bartlová

Období: od 20. 11. 2003 do 26. 1. 2004

Foyer 1. galerie:

Liška Bystrouška zblízka

Gestor: soubor opery ND

Autoři: Mgr. Jan Panenka a Mgr. Taťána Součková

Období: od 19. 12. 2002 do 22. 5. 2003

Václav Talich (1883 - 1961) a Národní divadlo

Gestor: soubor opery ND

Autor: PhDr. Milan Kuna, DrSc.

Kurátoři: Mgr. Jan Panenka a Mgr. Taťána Součková

Období: od 23. 5. 2003 do 20. 10. 2003

Pro jednu růži

(fotografie Ireny Vodákové z představení Kráska a zvíře)

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

Gestor: soubor opery ND
Autoři: Irena Vodáková, spolupráce Matěj Forman
Kurátor: Radim Dolanský
Období: od 21. 10. do 8. 12. 2004

Výlety páně Broučkovy do Národního divadla

Gestor: soubor opery ND
Autor: Mgr. Jan Panenka
Odborná spolupráce: Mgr. Taťána Součková
Období: od 20. 12. 2003 do 7. 2. 2004

STAVOVSKÉ DIVADLO

Mozartův salonek:

Cyklus Velké osobnosti činohry Národního divadla

Olga Scheinpflugová

(ke 100. výročí narození velké české herečky)
Gestor: soubor činohry ND ve spolupráci s archivem ND
Autor a kurátor: Miloš Dvořák, odborný poradce: Prof. PhDr. František Černý
Období: od 3. 12. 2002 do 20. 1. 2003

Inscenační tradice Romea a Julie v Národním divadle

(k premiéře Shakespearova Romea a Julie)
Gestor: soubor činohry ND za pomoci archivu ND
Autor a kurátor: Miloš Dvořák
Období: od 23. 1. 2003 do 18. 3. 2003

Cyklus Velké osobnosti činohry Národního divadla

Eduard Vojan

(k 150. výročí narození velkého českého herce)
Gestor: soubor činohry ND za pomoci archivu ND
Autor a kurátor: Miloš Dvořák
Období: od 6. 5. 2003 do 13. 1. 2004

Nostitzův salonek:

Múzám a národu / Patriae et Muis

(historie budovy Stavovského divadla a repertoár v jeho počátcích)
Autoři koncepce, textů a výběru obrazového materiálu: RNDr. et Mgr. Milan Kreuzzieger, Mgr. Jan Panenka
Odborná spolupráce: Mgr. Zdeňka Benešová, Mgr. Taťána Součková
Architektonické a grafické řešení: Karel Kut
Kurátor: RNDr. et Mgr. Milan Kreuzzieger
Období: od 25. 4. 2003 do 26. 1. 2004

KOLOWRATSKÝ PALÁC

Salon Kolowrat - otevřen v září 2003

Národní divadlo zase hoří!

(soutěžní návrhy pro bigboard)
Kolektiv autorů: Martin Dostál, RNDr. et Mgr. Milan Kreuzzieger
Kurátor: RNDr. et Mgr. Milan Kreuzzieger

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

Architekt: Karel Kut

Období: od 23. 9. 2003 do 31. 11. 2003

Výpravy do snů

(počátky scénografie v Národním divadle)

Kolektiv autorů: PhDr. Věra Ptáčková, Mgr. Taťána Součková, RNDr. et Mgr. Milan Kreuzzieger

Kurátor: RNDr. et Mgr. Milan Kreuzzieger

Architekt: Karel Kut

Období: 3. 12. 2003 - 29. 3. 2004

Foyer 2. poschodí:

Luba Skořepová - 55 let v Národním divadle

(k jejímu benefičnímu představení Prospaný život)

Gestor: soubor činohry ND

Autor a kurátor: Miloš Dvořák za pomoci jubilantky a archivu ND

Období: od 18. 10. 2003 do konce divadelní sezony

Radovan Lukavský / Nebyl jen Hamlet

(45 let v Národním divadle - k jeho benefici v Divadle Kolowrat)

Gestor: soubor činohry ND za pomoci archivu ND a jubilanta

Autor a kurátor: Miloš Dvořák

Období: od 16. 12. 2002 do 16. 10. 2003

Ostatní:

Komerční banka, Václavské nám. 42

Kostýmy z Národního divadla

Gestor: odbor obchodu a propagace

Autorka a kurátorka: Mgr. Taťána Součková

Spolupracovali: Aleš Frýba, Miloslava Pavlíčková, Lucie Eisnerová

Období: od 25. 11. 2003 do 20. 1. 2004

2. 6. 2. Ediční činnost

Časopis ND

I v roce 2003 pokračovalo Národní divadlo ve vydávání svého časopisu, který se těší při měsíčním nákladu 19.000 výtisků vytrvalé pozornosti návštěvníků jako zdroj nejaktuálnějších informací o dění v ND.

Almanach činohry

V červnu 2003 vydala činohra publikaci Almanach činohry ND, kterým navázala na almanachy, které Národní divadlo vydávalo nepravidelně od počátku minulého století (první vyšel v roce 1912, další v letech 1927, 1929 a 1933, poslední pak ke stému výročí otevření divadla v roce 1983). V jubilejní 120. sezoně Národního divadla vznikl další svazek. Jsou v něm představeni ti, kteří jsou v divadle nejdůležitější – herci. Fotografické portréty vytvořil Filip Habart, medailony napsali přední divadelní publicisté Jan Kerbr a Z. A. Tichý. Přílohu tvoří seznam inscenací, které má činohra na repertoáru, ale i těch, jež připravuje v této sezoně.

Audionahrávky oper

Opera ND zahájila vydávání audionahrávek na CD ze svých nových inscenací (převážně živé záznamy premiér). Nahrávky jsou neprodejné, slouží pouze k dokumentačním a jiným nekomerčním účelům. ND se tímto ojedinělým počinem stalo největším českým vydavatelem oper. Nahrávky lze studovat kromě archivu ND také ve velkých knihovnách a jiných kulturních institucích.

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

V roce 2003 vyšly tyto nahrávky:

Jan Klusák: Zpráva pro Akademii, Bertram a Mescalinda (1 CD)

Emil Viklický: Máchův denník (2CD)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky (2CD)

W. A. Mozart: Don Giovanni (2CD)

Český triptych I:

J. B. Kittl: Bianca und Giuseppe (2CD)

František Škroup: Dre Meergeuse (2 CD)

L. E. Měchura: Marie Potocká (2 CD)

Antonín Dvořák: Čert a Káča (2 CD)

2. 6. 3. Péče o kulturní dědictví

V uplynulém roce byly z celého fondu movitého a nemovitého majetku historicky poprvé vyčleněny sbírky uměleckých děl a předmětů uměleckého řemesla. Jejich charakter je velmi různorodý: od děl spojených s počátky Národního divadla v Praze, přes dary z období socialismu, až po umělecká díla současných umělců. V každém případě jsou sbírky jako celek důležitým dokladem o historii významné kulturní instituce. Vyčleněná díla byla inventarizována a bude zpracována jejich databáze, která bude postupně vybavena obrazovou dokumentací a odborně katalogizována.

Umělecké sbírky ND jsou pod odborným dozorem konzervátora Dr. Kreuzziegera, který každoročně vydává zprávu o jejich stavu.

Umělecké sbírky lze zhruba strukturovat do tří částí:

- umělecké předměty, které jsou součástí vybavení historické budovy Národního a Stavovského divadla,
- samostatný a významný celek tvoří sochařská portrétní galerie - sbírka byst, které jsou jak součástí expozice v historické budově Národního divadla, tak uloženy v depozitářích,
- předměty deponované v depozitářích a v dalších prostorách Národního divadla.

Restaurování uměleckých děl

V průběhu roku byla některá díla restaurována, jiná navržena k restaurování:

V roce 2003 pokračovalo restaurování sochařské výzdoby Národního divadla, konkrétně soch dvou múz stojících na atice ze souboru *Apollón a múzy* od Bohuslava Schnircha. Restaurování probíhá od roku 2000 a dostává se do závěrečného stadia (zbývají poslední dvě sochy). Restaurátorský postup vycházel ze závazného stanoviska Magistrátu hl. m. Prahy a restaurátorský proces byl v průběhu prací konzultován s odborným pracovníkem Národního památkového ústavu v Praze, PhDr. V. Nejedlým. Práce proběhly od června do září a byly dodrženy všechny technologické postupy. Sochy restauroval akad. sochař Michal Blažek ve spolupráci s Mgr. Danielem Talaverou a Mgr. Igorem Kalinou.

Restaurování probíhá ve spolupráci s Nadací Občanského fóra a díky sponzorské pomoci společnosti Unilever.

Byly podány návrhy na restaurování:

- čtyř nástěnných maleb F. Ženíška a M. Alše: *Život, Mýtus, Historie a Zpěv bohatýrský* (mastná tempera) ve foyer Národního divadla. Z oslovených restaurátorů bylo vybráno sdružení umělců akad. mal. T. Záhoř, akad. mal. T. Berger, akad. mal. P. Stirber. K restaurování tohoto cyklu by mělo dojít během divadelních prázdnin v roce 2004,
- obrazu F. Muziky *Zátiší* (olejomalba), 1927.

Přirůstky a nákupy v roce 2003 a plán na následující rok:

Sochařská portrétní galerie

Sbírka byst je ojedinělou sbírkou osobností spojených s Národním divadlem.

Ve spolupráci s režisérem panem Martinem Otavou připravujeme odlítí bysty operního pěvce Zdeňka Otavy (1902 - 1980), který působil v Národním divadle v Praze v letech 1929 - 72. Bysta bude v roce 2004 věnována Národnímu divadlu věnována jako sponzorský dar. Další sochou, která obohatí sbírky Národního divadla bude bronzový odlitek bysty Josefa Svobody, scénografa mezinárodního významu. Paní akad. sochařka Irena Sedlecká-Belsky ji ještě za umělceva života vytvořila podle živého modelu a Národnímu divadlu v Praze ji poskytla bez nároku na autorský honorář.

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

Přírůstky v roce 2003 (zakoupeno, umístěno v Paláci Kolowrat):

Tomáš Císařovský, *Tomáš Kolowrat*, 1996, olej na plátně, 190 x 120 cm
Tomáš Císařovský, *Ernest Kolowrat*, 1996, olej na plátně, 190 x 120 cm
Petr Nikl, *Beckett* (Samuel Beckett), 2003, olej na plátně, 140 x 160 cm
Soubor soutěžních návrhů pro bigboard, výstavu a propagační akci "ND zase hoří!"

Přírůstky deponitáře ND:

Jiří David
Soubor návrhů v digitální formě na CD.

Tomáš Císařovský
Soubor 10 návrhů:
Baletka v předklonu
Letící baletka
Pocta M. Alšovi - setkání Slovanů v lóži ND
Hynaisův anděl z opony ND a mladý muž
Klasická baletka
Slečna s kukátkem
Divadelní rodina
Opera - činohra - balet
Mladý pár na střeše ND
Činohra - opera - balet
vše - akvarel, papír, 30 x 42 cm

František Skála
Soubor 5 návrhů:
2 fotografie, 20 x 30,5 cm vlepeno do pasparty 23 x 35 cm
2 fotografie, 8,5 x 12,5 cm na kartonu 23 x 35 cm
1 fotografie - (ohořelá) nalepeno na kartonu 18,5 x 36 cm

Kateřina Vincourová
2 návrhy:
Žena s ohněm v klíně (Figura ženy a hořící Národní divadlo), koláž, zelený papír, 25 x 35 cm
(Opona), kombinovaná technika, zelený papír, 25 x 35 cm

František Matoušek
Soubor 4 návrhů:
3 varianty - malba tuší a bělobou na xerokopii, 60 x 110,5 cm
1 návrh - malba akrylem na vypárávané džínovině, 30 x 50 cm

Jiří Votruba
Soubor návrhů:
2 návrhy:
(Bedřich Smetana), digitální tisk, akrylové barvy, kapa, 60 x 100 cm
Muž s ohněm v kapse, digitální tisk, akrylové barvy, kapa, 60 x 100 cm
2 návrhy:
2 varianty (Národní divadlo s "hořícími" květy), kresba barevnými tužkami, 21 x 29,8 cm

Jiří Černický
(Národní divadlo hoří pro vás), kombinovaná technika, 60 x 97 cm
Stanislav Diviš
Zlatá kaplička, akryl na kartonu, 70,5 x 100,5 cm

2. UMĚLECKÁ ČINNOST NÁRODNÍHO DIVADLA

Antonín Střížek

3 návrhy:

bez názvu, vše akvarel na papíře, 42 x 59 cm

Umělci ze skupiny Pode Bal

7 návrhů, fotografie na kartonu, 35,5 x 50 cm

Pozn. Názvy obrazů kurzívou jsou názvy, které návrhům dali autoři. Názvy děl uvedené v závorkách jsou popisné, ostatní návrhy jsou bez názvů.

Kopie obrazu E. Filly

Znalecký posudek potvrdil podezření, že obraz "*Zátíší s citronem*" údajně z roku 1926 od Emila Filly (1882 - 1953) (olejomalba na plátně, 25 x 29 cm) je kopii, která byla pravděpodobně vyměněna v období před nástupem současného ředitele akad. arch. Daniela Dvořáka do funkce (od 1. 7. 2002).

Přirůstky v archivu Národního divadla v roce 2003:

Jan Zrzavý

soubor 3 scénických návrhů

J. B. Foerster, Eva, 1945

kombinovaná kresebná technika

17,5 x 19 cm, 15,5 x 19 cm, 17 x 19 cm

Karel Štoll

10 uměleckých fotografií ze zkoušek a představení baletu Národního divadla:

Labutí jezero, 1951, 19 x 27 cm

Labutí jezero, 1951, 28 x 30,5 cm

Labutí jezero, 1951, 28 x 30,5 cm

Labutí jezero, 1951, 28 x 30,5 cm

Labutí jezero, 1971, 23 x 23 cm

Romeo a Julie, 1971, 28,5 x 32,5 cm

Giselle, 1969, 18 x 37 cm

Giselle, 1969, 28 x 34,5 cm

Spartakus, 1976, 21,5 x 28 cm

Dafnis a Chloe, 1960, 24 x 29,5 cm

Bohdan Holomíček - fotograf divadelní sezony 2002-3

Pan Bohdan Holomíček vytvořil soubor dokumentárních fotografií, které z jeho pohledu zachycují divadelní sezonu 2002-3. Je to v historii Národního divadla poprvé, kdy je jeden fotograf pověřen tímto úkolem. Sto vybraných fotografií bude vystaveno a posléze uloženo v archivu Národního divadla. V roce 2004 vydá nakladatelství Gallery publikaci, která postihne uplynulou divadelní sezónu prostřednictvím fotografií pana Holomíčka.

Viktor Kronbauer - fotograf divadelní sezony 2003-4

Pan Kronbauer byl osloven, aby vytvořil soubor fotografií zachycujících divadelní sezonu 2003-4.

2. 6. 4. Digitalizace archivu

V listopadu 2003 byla úspěšně zakončena intenzivní práce na I. etapě digitalizace archivních materiálů „Soupis repertoáru ND“. V národním i mezinárodním měřítku unikátní databáze, obsahující více než 4.500 premiér a 10.500 jmen od roku 1883, byla následně zpřístupněna široké veřejnosti na internetových stránkách ND. Další etapy – soupis denního repertoáru a digitalizace obrazového materiálu – budou zahájeny v roce 2004.

3. HOSPODAŘENÍ NÁRODNÍHO DIVADLA

3. 1. HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK

3. 1. 1. Hospodářský výsledek

ND uzavřelo rok 2003 s celkovým kladným hospodářským výsledkem ve výši 1.487.660,- Kč. Na tomto pozitivním výsledku se podílel zisk z hlavní činnosti ve výši 493.604,- Kč (po zdanění 464.380,- Kč) a zisk z činnosti jiné, tj. z provozu parkingu, ve výši 1.023.286,- Kč.

Na kladném výsledku hospodaření Národního v roce 2003 se podílelo více skutečností.

Za stěžejní je nutno označit zvýšenou podporu partnerů Národního divadla, dary a výnosy z reklamní činnosti, které jsou odrazem aktivity ND a otevřeného přístupu k nejvýznamnějším subjektům ekonomické a společenské sféry.

Významným faktorem byla i další podpora MK ČR poskytnutá na vybrané kulturní projekty a vybrané investiční akce, jak v rámci programu ISPROFIN, tak z ostatních programů.

K dosažení zisku přispěla i maximální hospodárnost při vynakládání všech prostředků určených na nákupy, služby, osobní i ostatní výdaje. Vedení ND důsledně sledovalo předepsané limity čerpání jednotlivých druhů výdajů i limity výnosů z jednotlivých činností. V případě významnějších odchylek byla průběžně přijímána potřebná opatření k tomu, aby roční limity byly ve všech ukazatelích dodrženy či kompenzovány z jiné oblasti.

Také v oblasti výnosů z vlastních výkonů bylo dosaženo oproti předpokládanému rozpočtu lepších výsledků, a to jak mírné překročení tržeb za vstupné (zejména za zahraniční zájezdy), tak i výnosů z výroby divadelních výprav pro externí odběratele a dalších činností ND.

Zisk z hlavní činnosti byl použit na úhradu ztráty z let 1998 až 2001. Zisk z jiné činnosti více než z 35 procentních bodů snížil ztrátu způsobenou provozem parkingu povodněmi v srpnu roku 2002.

Pozitivní finanční situace na konci roku 2003 umožnila ND provést i některé akce investičního charakteru na další období a vytvořit tak dobré ekonomické podmínky pro vstup do roku 2004.

Otáčivé hlediště v Českém Krumlově

Významnou skutečností roku 2003, ovšem nikoliv jen s ekonomickým dopadem, bylo přidělení otáčivého hlediště v Českém Krumlově k 10. 4. 2003 pod správu Národního divadla. Ministerstvo kultury k tomuto kroku přistoupilo zejména proto, aby koncepcí péče o otáčivé hlediště zajistilo ze strany odborně způsobilé instituce. Na základě všeobecné dohody a příslušných smluvních ujednání však zde v roce 2003 dále účinkovalo Jihočeské divadlo České Budějovice se svým programem a další tradiční hosté.

3. HOSPODAŘENÍ NÁRODNÍHO DIVADLA

3.1.2. Výzaz zisku a ztráty

MÚZO Praha, s.r.o. - PC výkaznictví JASU

Datum tisku: 16.04.2004

*Příloha č.2 k vyhlášce č. 505/2002 Sb.
s účinností pro organizační složky
státu, státní fondy, územní
samosprávné celky a příspěvkové
organizace*

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

(v tis. Kč na dvě desetinná místa)

sestavěný k 31.12.2003

IČO
00023337

OKEČ: 000092

Název organizace: Národní divadlo

Sídlo: Ostrovní 1, Praha 1

Právní forma: příspěvková organizace

Název nadřízeného orgánu
Ministerstvo kultury ČR

účet	Název položky	poř. číslo	Činnost	
			hlavní	hospodářská
501	spotřeba materiálu	01	34 830.03	847.39
502	spotřeba energie	02	28 452.38	1 250.94
503	spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	03		
504	prodané zboží	04	2 907.20	
511	opravy a udržování	05	19 929.52	630.00
512	cestovné	06	3 076.89	
513	náklady na reprezentaci	07	837.96	
518	ostatní služby	08	120 123.10	1 719.37
521	mzdové náklady	09	224 903.11	1 368.27
524	zákonně sociální pojištění	10	77 997.89	468.45
525	ostatní sociální pojištění	11		
527	zákonně sociální náklady	12	5 127.84	27.32
528	ostatní sociální náklady	13	1 540.14	4.10
531	daň silniční	14		
532	daň z nemovitostí	15	26.92	
538	ostatní daně a poplatky	16	429.81	
541	smluvní pokuty a úroky z prodlení	17		
542	ostatní pokuty a penále	18	1.67	
543	odpis pohledávky	19	1.54	
544	úroky	20		
545	kurzové ztráty	21	255.59	
546	dary	22		
548	manka a škody	23	855.27	4.81
549	jiné ostatní náklady	24	7 381.36	97.81
551	odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	25	63 790.69	3 509.13
552	zůstatková cena prodaného dlouhodobého hmotného a nehmotného	26	8.97	
553	prodané cenné papíry a podíly	27		
554	prodaný materiál	28	12.38	
556	tvorba zákonných rezerv	29		
559	tvorba zákonných opravných položek	30		
	Účtová třída 5 celkem (položka 1 až 30)	31	592 490.26	9 927.59

3. HOSPODAŘENÍ NÁRODNÍHO DIVADLA

účet	Název položky	pol. číslo	Činnost	
			hlavní	hospodářská
601	tržby za vlastní výroby	32	2 657.86	
602	tržby z prodeje služeb	33	127 361.44	10 949.37
604	tržby za prodané zboží	34	4 697.33	
611	změna stavu zásob nedokončené výroby	35		
612	změna stavu zásob polotovarů	36		
613	změna stavu zásob výrobků	37		
614	změna stavu zvířat	38		
621	aktivace materiálu a zboží	39	23.23	
622	aktivace vnitroorganizačních služeb	40		
623	aktivace dlouhodobého nehmotného majetku	41		
624	aktivace dlouhodobého hmotného majetku	42	14 777.12	
641	smluvní pokuty a úroky z prodlení	43	6 084.47	
642	ostatní pokuty a penále	44		
643	platby za odepsané pohledávky	45	0.03	
644	úroky	46	1 699.62	
645	kurzové zisky	47	35.29	
648	zúčtování fondů	48	9 755.96	
649	jiné ostatní výnosy	49	55 684.02	1.50
651	tržby z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	50	249.16	
652	výnosy z dlouhodobého finančního majetku	51		
653	tržby z prodeje cenných papírů a podílů	52		
654	tržby z prodeje materiálu	53	6.34	
655	výnosy z krátkodobého finančního majetku	54		
656	zúčtování zákonných rezerv	55		
659	zúčtování zákonných opravných položek	56		
691	příspěvky a dotace na provoz	57	369 952.00	
	Účtová třída 6 celkem (položka 32 až 57)	58	592 983.87	10 950.87
	Hospodářský výsledek před zdaněním (pol. 58-31)	59	493.61	1 023.28
591	daň z příjmů	60	29.23	
595	dodatečné odvody daně z příjmů	61		
	Hospodářský výsledek po zdanění (položka 59-60-61) (+/-)	62	464.38	1 023.28

Odesláno dne:	Razítko:	Podpis odpovědné osoby: ak. arch. Daniel Dvořák	Podpis odpovědné osoby za sestavení: Ing. Jaroslav Dvořák
Okamžik sestavení:	Telefon: 224901368		

3. HOSPODAŘENÍ NÁRODNÍHO DIVADLA

3. 1. 3. Mimorozpočtové zdroje, programy pomoci Evropských společenství

ND v roce 2003 nedisponovalo mimorozpočtovými zdroji a zároveň nečerpalo prostředky z žádného z programů pomoci ES.

3. 1. 4. Zálohové platby

Celková výše zálohových plateb k 31.12. 2003 představuje částku 6.639.000,- Kč. U investic se jedná o zálohu na pořízení harfy pro soubor opery ND ve výši 674.796,-Kč, u provozních prostředků pak zejména o zálohy na všechny druhy energií (el. energie, plyn, vodné, stočné), zálohy na dodávky tisku a odborné literatury.

Přehled zálohových plateb

Investiční prostředky	Příjemce platby	Předmět platby	v tis. Kč
	Konzert Harfenbau, Hornbacher	záloha na pořízení harfy	675
Investiční prostředky celkem			675
Provozní prostředky	Pražská energetika, a.s.	elektrická energie	3.511
	Pražská plynárenská a.s.	plyn	1.644
	Pražské vodárny a kanalizace, a.s.	vodné	489
	Com-Tip, s.r.o.	dodávka tepla Anenský areál	119
	Exekuční úřad Praha 8	zálohy na exekuční řízení	68
	MŠ - Propagace Milan Šnajdr	pronájem figurín	100
	FREE RW SOFT, v.o.s.	servis programů	4
	různé	časopisy, odborná literatura	29
Provozní prostředky celkem			5.964
Zálohy celkem			6.639

Poskytnuté zálohy nepředstavují z hlediska rozpočtu ND významnou částku a ve většině případů zajišťují provoz ND bezprostředně na začátku roku 2004.

3. 1. 5. Výdaje na zahraniční pracovní cesty

Národní divadlo v roce 2003 nadále pokračovalo ve své snaze prezentovat a prosadit svou činnost v zahraničí a tak přispět k zařazení české kultury do evropského i světového povědomí.

Zájezdy uměleckých souborů

V roce 2003 bylo uskutečněno celkem 6 zahraničních zájezdů uměleckých souborů.

Soubor baletu realizoval zájezd do Itálie (březen 2003), kde odehrál čtyři představení "Raymonda". Kromě uměleckého úspěchu přinesl tento zájezd i nezanedbatelný ekonomický efekt, který souboru umožnil v červnu 2003 jeho historicky první hostování na americkém kontinentě, a to na prestižním festivalu moderního tance Festival des Arts de Saint-Sauveur v Kanadě s dvěma představeními "Motýlí efekt".

Soubor činohry úspěšně navštívil Štátne divadlo Košice (březen 2003) s představením "Komik". V rámci recipročních hostování souborů činohry ND a SND Bratislava pak dále v listopadu 2003 činohra ND představila v SND Bratislava představení "Stísněná 22" a "Jako naprostý šilenci". Každoroční příspěvek k udržení kontinuity kultury České a Slovenské republiky není ekonomicky rentabilní, ND jej však považuje za natolik významný, že dále pokračuje v této mnohaleté tradici. Náklady na zájezd uhradil soubor činohry ze svého rozpočtu.

Zájezd souboru opery ND do Japonska představoval velice úspěšnou sérii deseti představení "Figarova svatba" doplněnou o jeden večer pod titulem "Mozart Gala Koncert". Během turné trvajícího téměř jeden měsíc opera ND navštívila kromě Tokia dalších osm velkých měst s vyprodanými sály o kapacitě přes 2.000 míst.

V závěru sezony, tj. v červnu 2003 soubor opery hostoval v maďarském Miskolci s divácky velice úspěšným představením "Figarova svatba".

3. HOSPODAŘENÍ NÁRODNÍHO DIVADLA

Vyúčtování zahraničních zájezdů

Náklady v Kč	Dotace MK	Výnosy v Kč
2.518.682	–	7.724.746

Zahraníční zájezdy uměleckých souborů byly v souhrnu ekonomicky velice výnosné a nesporně přispěly k dobrému jménu Národního divadla v zahraničí.

Individuální zahraniční cesty

Na individuální zahraniční pracovní cesty bylo v roce 2003 vynaloženo celkem 821.767,- Kč. Jejich účelem byly jak bezprostřední úkoly typu technické přípravy hostování, tak úkoly s delším časovým horizontem. Realizovala se konkrétní pracovní jednání o koprodukčních smlouvách plánovaných projektů a dále jednání s interprety, dirigenti, režiséry a dalšími tvůrčími osobnostmi. Mezi cíle zahraničních pracovních cest patřila i účast uměleckých šéfů na jednáních tvůrčích asociací, mezinárodních sympoziích či konferencích např. Opera Europa, ISPA či Unie evropských divadel.

Zahraníční služební cesty byly v roce 2003 pro ND bezesporu přínosem. Vedle okamžitého ekonomického efektu též sloužily k navázání a udržení uměleckých a obchodních kontaktů a jsou základem pro orientaci ND v prostoru a dění za hranicemi ČR.

3. 1. 6. Vyúčtování prostředků určených k odstranění povodňových škod

Spontánní podpora, které se Národnímu divadlu dostalo od řady soukromých osob i podnikatelských subjektů po povodních v srpnu 2002, vyústila ve veřejnou sbírku finančních prostředků na poskytnutí pomoci při úhradě nákladů a financování odstraňování škod souvisejících s obnovou zatopených prostor a majetku Národního divadla. Tato sbírka byla řádně registrována od 19. 8. 2003 (rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy č.j. MHMP/133545/2002/Sch) a ukončena k datu 31. 1. 2003.

Vyúčtování o použití výtěžku sbírky Národní divadlo předložilo ve stanoveném termínu Magistrátu hl. m. Prahy.

Výtěžek sbírky byl použit na investiční akci "Rekonstrukce nouzového osvětlení v historické budově ND", které bylo poškozeno vlivem povodní.

Konečné vyúčtování výsledku sbírky a jejího využití:

Celkový hrubý výtěžek sbírky	1.279.934,22 Kč
Bankovní poplatky	- 11.103,01 Kč
Čistý výtěžek sbírky	1.268.831,21 Kč
Připsané úroky	20.992,84 Kč
Disponibilní částka na účtu	1.289.824,05 Kč
Vyfakturovaná cena akce hrazená z výtěžku sbírky uhrazena dne 18.6.2003	1.282.386,-- Kč
Zůstatek účtu	7.438,05 Kč

Zůstatek bankovního účtu veřejné sbírky byl převeden na běžný účet ND na úhradu režijních nákladů a následně byl účet veřejné sbírky ke dni 17. 7. 2003 zrušen.

Podrobné vyúčtování veřejné sbírky včetně příslušné dokumentace bylo Magistrátu hl.m. Prahy zasláno v předepsaném termínu dne 15. 9. 2003.

Národní divadlo znovu děkuje všem dárcům.

3. HOSPODAŘENÍ NÁRODNÍHO DIVADLA

3.2. VZTAHY KE STÁTNÍMU ROZPOČTU

3.2.1. Srovnání výše prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu v časové řadě

Rok	1999	2000	2001	2002	2003 v tis. Kč
Výše příspěvku	272.228	320.679	275.360	350.170	372.268
zpětný odvod z pronájmu	13.500	22.500	7.451	0	0
zpětný odvod z odpisů	0	34.279	0	36.700	35.272
Očištěná výše příspěvku	258.728	263.900	267.900	313.470	336.996

Navýšení příspěvku v roce 2003 oproti roku 2002 krylo zejména navýšení prostředků na platy a dále bylo použito na další rozvoj umělecké činnosti a provozu ND.

3.2.2. Rozpočtová opatření

Rozpočet ND byl v průběhu roku 2003 upravován celkem dvanácti rozpočtovými opatřeními.

Státní příspěvek schválený		367.330 tis. Kč
Rozpočtová opatření	Úpravy/ účel	v tis. Kč
1. snížení počtu zaměstnanců	z 1.173 na 1.153	0
2. zvýšení příspěvku na provoz	rozloučení s panem Miroslavem Horníčkem	39
3. zvýšení příspěvku na provoz	opatření v souvislosti se zvýšením minimální mzdy	206
z toho	mzdové náklady zvýšení	150
	sociální pojištění zvýšení	53
	sociální náklady zvýšení	3
4. zvýšení příspěvku na provoz	restaurátorské práce v kostele sv. Anny	1.500
Program záchrana architektonického dědictví		
5. zvýšení příspěvku na provoz	obnovená premiéra opery "Čert a Káča"	700
Program kulturní aktivity		
6. snížení příspěvku na provoz (přesunutí prostředků dle rozp. opatření. č. 4		
na neinvestiční náklady programu ISPROFIN)	restaurátorské práce v kostele sv.Anny	- 1.500
Program ISPROFIN – neinvestiční náklady	restaurátorské práce v kostele sv.Anny	1.500
7. zvýšení příspěvku na provoz	hostování divadla J. Katony z Budapešti	150
Program kulturní aktivity		
8. zvýšení příspěvku na provoz	hostování divadla J. Katony z Budapešti	27
Program kulturní aktivity		
9. zvýšení investičních prostředků	energetický audit budovy ND	360
Program ISPROFIN		
10. zvýšení investičních prostředků	energetický audit budovy ND	840
Program ISPROFIN		
11. zvýšení systémově určených výdajů	videoprojektory Historická budova ND	1.116
Program ISPROFIN		
12. přesun prostředků z OON na platy	OON	- 230
	platy	230
Státní příspěvek skutečnost		372.268

Ve všech uvedených případech byly přidělené prostředky použity výhradně k účelům stanoveným MK ČR a vyčerpány v plné výši.

3. HOSPODAŘENÍ NÁRODNÍHO DIVADLA

3. 2. 3. Čerpání státního příspěvku v průběhu roku

Příspěvek ze státního rozpočtu byl v průběhu roku čerpán následovně:

I.Q. 89.800 (24,12%)   **II.Q.** 115.800 (31,11%)   **III.Q.** 70.600 (18,96%)   **IV.Q.** 96.068 (25,81%)   **v tis. Kč**

Prostředky na provoz byly čerpány během roku rovnoměrně. Koncem II. čtvrtletí byly po dohodě s MK ČR čerpány z důvodu divadelních prázdnin s předstihem prostředky na zálohovou výplatu mezd za červenec 2003 ve výši 22.000 tis. Kč. Tato skutečnost byla vyrovnána nižším čerpáním příspěvku na provoz na III. čtvrtletí. Ve IV. čtvrtletí byly kromě prostředků na provoz ve výši 92.252 tis. Kč čerpány rovněž účelově uvolněné prostředky na investice ve výši 840 tis. Kč a dále prostředky přidělené v rámci programu ISPROFIN, a to provozního charakteru ve výši 1.500 tis. Kč a investičního charakteru v celkové výši 1.476 tis. Kč, takže celkem bylo ve IV. čtvrtletí čerpáno ze SR 96.068 tis. Kč.

3. 2. 4. Plnění rozpočtu a závazných ukazatelů

Plánovaný rozpočet a skutečnost

ND zvýšilo oproti plánu na rok 2003 příjmovou stranu svého rozpočtu. Jednalo se mimo jiné o dodatečně přidělené prostředky ze státního rozpočtu, které byly z větší části poskytnuty na mimořádné aktivity ND, a proto s sebou nesly i zvýšení výdajů nad rámec plánovaného rozpočtu. Další zdroje z oblasti zvýšení vlastních výnosů umožnily provést i některé další výdaje podmíněné právě dodatečnými příjmy a zároveň umožnily dosažení kladného hospodářského výsledku ND v roce 2003.

Státní příspěvek	schválený rozpočet	367.330 v tis. Kč
Vlastní výnosy	plán	217.836
Příjmy celkem	plán	585.166
Výdaje celkem	schválený rozpočet	585.166
Státní příspěvek	skutečnost	372.268
Vlastní výnosy	skutečnost	223.032
Příjmy celkem	skutečnost	592.984
Výdaje celkem	skutečnost	592.490
Hospodářský výsledek		494

* Výše uvedené srovnání nezahrnuje příjmy a výdaje jiné činnosti.

Závazné ukazatele rozpočtu

Závazný limit platů zaměstnanců činil po dvou rozpočtových úpravách 222.257 tis. Kč. Skutečné čerpání činilo 222.255 tis. Kč, tzn. že limit byl dodržen.

Závazný limit počtu zaměstnanců byl v průběhu roku upraven jedním rozpočtovým opatřením a to snížen z původního limitu 1.173 na 1.153 osob. Limit nebyl naplněn (viz. tabulka rozbor zaměstnanosti) zejména v oblasti uměleckých zaměstnanců.

Odvody z odpisů byly ND předepsány ve výši 35.272 tis. Kč a byly plně dodrženy.

ND v roce 2003 tedy dodrželo všechny závazné a limitované ukazatele rozpočtu.

3. 2. 5. Převod nevyužitých prostředků

ND nemělo v roce 2003 nevyužitých prostředků.

3. HOSPODAŘENÍ NÁRODNÍHO DIVADLA

3. 3. ZAMĚSTNANOST A ČERPÁNÍ MZDOVÝCH PROSTŘEDKŮ

3. 3. 1. Počty a kategorie zaměstnanců

Národní divadlo mělo ke dni 31. 12. 2003 ve fyzickém počtu celkem 1.131 zaměstnanců. Tento počet v přepočtených stavech činil celkem 1.080,89 zaměstnanců. Dále uvedené přehledy vypovídají o struktuře zaměstnanců dle jednotlivých kategorií a hledisek.

Kategorie	Počet fyzický	Počet přepočtený
Umělci	420	406,94
z toho herci	53	51,50
tanečníci	72	70,00
zpěváci	98	97,99
hudebníci	128	122,04
ostatní umělecký personál	69	65,41
Technické a servisní složky	541	537,95
z toho umělecko-technický personál	290	293,46
ostatní personál	251	244,49
Administrativa včetně propagace	170	136,00
Celkem	1.131	1.080,89

Přehled počtu zaměstnanců podle organizační struktury ke dni 31. 12. 2003

Úseky	Počet fyzický	Počet přepočtený
Úsek ředitele	27	25,85
Umělecký soubor opery	281	275,59
Umělecký soubor činohry	76	74,00
Umělecký soubor baletu	79	75,50
Úsek hlavního ekonoma	19	18,80
Úsek obchodu a propagace	104	70,03
Ateliéry a dílny	166	163,56
Úsek provozu Národního divadla	198	199,46
Úsek provozu Stavovského divadla	181	178,04
Celkem	1.131	1.080,83

Přehled počtu řídicích a ostatních zaměstnanců k 31. 12. 2003

Funkce	Počet fyzický	Počet přepočtený
Ředitel	1	1
Správní ředitel	1	1
Šéfové uměleckých souborů	3	3
Vedoucí ostatních úseků	5	5
Vedoucí odborů	50	50
Další zaměstnanci pověřeni řízením	113	113
Řídící zaměstnanci celkem	173	173
Ostatní zaměstnanci	958	907,83
Celkem	1.131	1.080,83

3. HOSPODAŘENÍ NÁRODNÍHO DIVADLA

3.3.3. Čerpání mzdových prostředků

Schválený rozpočet na rok 2003 stanovil závazný ukazatel celkových prostředků na mzdové náklady ve výši 224.873 tis. Kč, a to včetně ostatních osobních nákladů (platy 221.877 tis. Kč a na OON 2.996 tis. Kč).

Tyto prostředky tak byly rozpočtem stanoveny vyšší o 6,9 procentních bodů oproti roku 2002.

Po rozpočtových opatřeních bylo v konečné variantě rozpočtu určeno na platy 222.257 tis. Kč a na OON 2.766 tis. Kč. Průměrný plat zaměstnanců činil (bez OON) ve skutečnosti 17.135,- Kč a byl o 10,42 procentních bodů vyšší oproti roku 2002. Toto navýšení bylo kromě obecného nárůstu mzdových prostředků způsobeno snížením nákladů na OON ve prospěch platů a snížením počtu zaměstnanců ND oproti roku 2002 - v přepočtených stavech z 1.118,47 na 1.080,89.

3.4. KONTROLNÍ ČINNOST

3.4.1. Vnější kontroly

5. únor až 18. duben 2003

Finanční ředitelství pro hl. m. Prahu

Finanční kontrola hospodaření

Kontrolované období: roky 2000 a 2001

Předmětem revize byla Finanční kontrola hospodaření za rok 2000 a 2001.

Dle závěrů revize ND snížilo neoprávněně daň z příjmů tím, že zahrnuje výdaje nesouvisející s příjmy z reklamní činnosti, resp. s příjmy z pronájmu státního majetku do základu daně z této činnosti, a to jak v roce 2000, tak v roce 2001. Jednalo se o problematiku tzv. nepřímých nákladů, které dle názoru revizní skupiny byly do nákladů na výše uvedené činnosti zahrnuty v rozporu se zákonem o daních z příjmů.

Na základě revize FŘ následně Finanční úřad pro Prahu 1 vyměřil ND dodatečnou daň z příjmů ve výši 2.300.000 Kč za rok 2001 a současně uložil povinnost doložit a obhájit podklady ke stanovení daně z příjmů za rok 2000. ND vzneslo odborné námitky proti výkladu zákona ze strany pracovníků revizní skupiny FŘ a proti rozhodnutí Finančního úřadu se odvolalo.

Rok 2001:

Na základě dalších kontrol Finančního úřadu pro Prahu 1, byl platební výměr ve výši 2,3 mil. Kč zrušen a bylo potvrzeno dodatečné daňové přiznání ND za rok 2001 s dodatečným zdaněním ve výši 29.230,- Kč.

Rok 2002:

Finanční úřad pro Prahu 1 zároveň pokračoval kontrolou daňového přiznání ND za rok 2000, ve kterém ND daňové přiznání za rok 2000 plně obhájilo.

Revize FŘ odhalila zejména sporné a odborně složité momenty v aplikaci zákona o daních z příjmů v podmínkách příspěvkové organizace a obecně v oblasti pohledu na její hospodaření. Zároveň však v plné míře potvrdila stále se zpřesňující metodiku ND.

7. červenec 2003 až 23. leden 2004

Nejvyšší kontrolní úřad ČR

Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo kultury

Kontrolované období: rok (2001) 2002

Nejvyšší kontrolní úřad v rámci kontroly Závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu MK ČR provedl v ND kontrolu s cílem „prověřit správnost finančních a účetních výkazů předkládaných Ministerstvu kultury jako podklad pro závěrečný účet této kapitoly státního rozpočtu za rok 2002, a to včetně souvisejících skutečností“. Vzhledem k tomu se předmětem kontroly stal částečně i rok 2001.

Závěrečný kontrolní protokol je obsáhlým dokumentem, který hodnotí náležitosti a úplnost účetní závěrky za rok 2002. V této oblasti poukázal na dílčí nedostatky formálního charakteru vzniklých zejména při používání předepsaných externích formulářů a dále upozornil na nutnost doplňujících informací v komentáři k účetní závěrce. Tento materiál též ND vytkl některé postupy při inventarizaci majetku a závazků, od formy záznamů až po jejich organizaci, rozsah provedení a úpravu interními směrnici ND. Kontrolní protokol dále komentoval i nedostatky některých jednotlivých účetních operací a účetních postupů s velice různorodou mírou závažnosti a dopadu na celkové hodnocení účetnictví ND.

3. HOSPODAŘENÍ NÁRODNÍHO DIVADLA

Zjištění NKÚ nezakládají důvod pro jakékoliv sankce vůči ND ze strany orgánů státní správy a přestože se ND zcela neztotožňuje se všemi body kontrolního protokolu, ve shodě se zástupci NKÚ považuje závěry kontroly zejména za významný návod, jak v budoucnu postupovat, a to jak v běžné praxi, tak i následné kontrolní činnosti.

24. říjen až 28. říjen 2003

Pražská správa sociálního zabezpečení

Kontrola pojistného, provádění nemocenského pojištění a plnění úkolů v důchodovém pojištění

Kontrolované období: 1. 11. 2001 - 31. 10. 2003

Předmětem kontroly PSSZ byla výše uvedená oblast za období od poslední revize, tj. za období od 1. 11. 2001 do 31. 10. 2003. Při kontrole pojistného, plnění povinností v nemocenském pojištění a výplaty dávek nemocenského pojištění byl pouze v jednom případě zjištěn přeplatek dávek ve výši 267,- Kč a nepromlčené nedoplatky celkem ve výši 22.841,- Kč. V tomto smyslu byla také uložena nápravná opatření. V oblasti důchodového pojištění nebyly shledány žádné závady a proto v této oblasti nebyla ND uložena žádná nápravná opatření.

Závěr kontroly PSSZ je při rozsahu takto vyplácených dávek v kontrolovaném období dvou let velice uspokojivý.

3. 4. 2. Vnitřní kontrola

S ohledem na rozsah vnější kontrolní činnosti prováděné v ND v roce 2003 výše citovanými orgány (kontrola probíhala prakticky v průběhu celého roku), byla vnitřní kontrola orientována zejména na spolupráci s těmito kontrolními orgány a zajišťování podkladů pro jejich činnost.

V rámci vnitřní kontroly byla dále provedena k datu 6. 5. 2003 revize vyúčtování účelových dotací poskytnutých ND v letech 2000 až 2002 ze strany MK ČR a v průběhu roku revize čerpání prostředků na programy kulturních aktivit, resp. jiné účelové programy.

V této oblasti nebyly shledány žádné závady.

K datu 31. 3. 2003 byla provedena revize uzavírání souběžných hlavních a vedlejších pracovních poměrů s kmenovými zaměstnanci ND - výsledkem bylo zrušení dvou vedlejších pracovních poměrů a zpřísnění kontroly uzavírání obdobných pracovních poměrů. Závady, zjištěné touto vnitřní prověrkou, byly vesměs odstraněny na místě.

Průběžně měsíčně byla kontrolována oblast čerpání vnitřních limitů stanoveným jednotlivým souborům a úsekům ND pro rok 2003 pro oblast nákupů, služeb, čerpání osobních nákladů, ale i plnění stanovených výnosů. Cílem těchto pravidelných prověrek bylo zejména dodržování účelnosti a efektivity při vynakládání všech prostředků rozpočtu ND pro rok 2003.

4. PŘEHLED VÝKONŮ

4. 1. 1. Počty představení

V roce 2003 uskutečnilo Národní divadlo celkově 818 vlastních představení, o 21 představení více než v roce 2002. Z celkového počtu 818 představení se uskutečnilo 790 představení na scénách ND, 5 představení v ČR a 23 představení na scénách zahraničních.

Na scénách ND bylo odehráno celkově 64 vystoupení hostujících souborů, z toho 9 ze zahraničí.

POČTY VLASTNÍCH PŘEDSTAVENÍ

	počet představení na scénách ND	jinde v ČR	v zahraničí	CELKEM
2003				
BALET	97	1	6	104
ČINOHRA	458	3	4	465
OPERA	235	1	12	248
CELKEM	790	5	22	818
2002				
BALET	93	0	15	108
ČINOHRA	459	3	2	464
OPERA	221	0	4	225
CELKEM	773	3	21	797
ROZDÍL 2003 – 2002	11	0	-3	18

ZÁJEZDY UMĚLECKÝCH SOUBORŮ

	zájezdy v ČR	počet představení	zájezdy v zahraničí	počet představení
2003				
BALET	1	1	2	6
ČINOHRA	3	3	2	4
OPERA	1	1	2	12
2002				
BALET	0	0	5	15
ČINOHRA	3	3	1	2
OPERA	0	0	2	4

4. 1. 2. Počet návštěvníků

Celkově navštívilo představení ND na vlastních scénách 378.000 diváků. Tržby za vstupné vzrostly oproti roku 2002 o 2,464 mil. Kč.

	počet představení na scénách ND	počet nabízených vstupenek	počet diváků	návštěvnost %	tržba v tis. Kč
2003					
BALET	97	90.249	66.030	73,16	14.974
ČINOHRA	462	246.646	172.287	69,85	31.066
OPERA	235	188.549	139.683	74,08	51.830
CELKEM	794	525.444	378.000	71,94	97.870
2002					
BALET	93	79.519	61.292	77,08	13.327
ČINOHRA	459	256.517	184.754	77,02	30.710
OPERA	221	186.656	150.726	80,75	51.369
CELKEM	773	522.692	366.772	76,62	95.406
ROZDÍL 2003 – 2002	21	2.752	11.228	-4,68	2.464

5. SPONZOŘI A DÁRCI NÁRODNÍHO DIVADLA

Sponzoři Národního divadla

Komerční banka, a.s. - generální partner ND

AutoCont CZ, a.s. - generální partner činohry ND - 1. polovina roku,
partner Národního divadla - 2. polovina roku.

Škoda Auto, a.s. - partner ND

Plzeňský Prazdroj, a.s. - partner opery ND

Philip Morris ČR, a.s. - partner baletní inscenace "Zkrocení zlé ženy".

Partneři projektů ND:

Skanska CZ, a.s. - hlavní partner projektu Bouda I.

ABL, a.s. - partner projektu Bouda I.

British Council - podpora inscenací činohry : "Psychóza ve 4.48", "Faidra (Z lásky)", "Slyšet hlasy".

Goethe institut Praha - podpora inscenací činohry: "Hamlet - Stroj", "Dobry člověk ze Sečuanu".

Rakouské kulturní fórum -podpora inscenace činohry: "Faust, můj hrudník, má játra".

KulturKontakt Austria - podpora inscenace činohry: "Faust, můj hrudník, má játra".

Francouzský kulturní institut - podpora inscenace opery : "Kráska a zvíře".

Donátoři ND:

Řízení letového provozu ČR, s.p.

Azin CZ, s.r.o.

Národní divadlo děkuje panu F.Tomáši Kolowratovi-Krakovskému za mnohaletou velkorysou a ušlechtilou mecenášskou podporu poskytnutím Kolowratského paláce pro potřeby Národního divadla.

Národní divadlo děkuje firmě Synot Lotto a.s. za velkorysou podporu, kterou poskytlo Národnímu divadlu v roce 2003.

Národní divadlo dále děkuje Nadaci Občanského fóra za spolupráci při restaurování dvou soch múz od Bohuslava Schnircha.

Mediální partneři ND:

Česká televize - Hlavní mediální partner projektu Podoby současného dramatu

Právo

Xantypa

Český rozhlas

Týden

Novinky

M.I.P. Group

V roce 2003 pokračovalo Národní divadlo v úspěšné spolupráci se svými stávajícími partnery a získalo i partnery další. Finanční jistota, založená dlouhodobými vztahy se sponzory a mecenáši ND, výrazně podpořila vynikající umělecké výsledky v oblasti opery, baletu i činohry.

Národní divadlo děkuje všem partnerům a sponzorům za jejich podporu a věří v pokračování vzájemné spolupráce v dalších letech.

6. ŘEDITEL NÁRODNÍHO DIVADLA AKAD. ARCH. DANIEL DVOŘÁK

HODNOCENÍ ROKU 2003

Druhý kalendářní rok činnosti nového vedení Národního divadla přinesl především dynamické uplatňování programu, který je určující pro období do roku 2007.

V centru stálé pozornosti umělecké činnosti Národního divadla je uspokojení co nejširšího diváckého spektra, resp. co nej-různorodějších představ publika o soudobém divadle. Nejvýraznějším prvkem roku 2003 bylo z tohoto hlediska především obohacení standardního uvádění repríz repertoáru seriálovým (stagionovým) projektem (Kráska a zvíře) a vykročení z rámce jevišť klasických budov Národního divadla do jiných, dramaturgií vyžádaných prostorů (Bouda).

Spolu s novátorskými prvky prezentačních forem, s nimiž jsme započali již v předcházejícím roce (např. scénická čtení, workshopy, semiscénická provedení, scénické skicy apod.), se tak nebývale rozšířila nabídka neklasických a netradičních jevištních forem oslovujících zejména nové a specifické skupiny diváků.

Dalším významným prvkem byla příprava na vstup do Evropské unie. Národní divadlo vstoupilo do prestižní mezinárodní organizace Opera Europa a soubor činohry zahájil intenzivní jednání o členství v neméně významné organizaci Union of European Theatres. Rovněž jsme připravili koprodukce, zájezdy a podnikli další aktivity směřující k posílení postavení Národního divadla v kontextu světové kultury a jeho budoucího uplatnění v prostoru Evropské unie.

Ruku v ruce s uměleckými záměry sledujeme ekonomiku Národního divadla a usilujeme o vyvážený rozpočet. Opět lze konstatovat, že mimo standardní příjmové položky (tržby za vstupné, pronájmy apod.) jsme pro Národní divadlo zajistili rekordní částky od partnerů, sponzorů a mecenášů, kterým právem patří poděkování za vytrvalou podporu.

Z provozního hlediska lze rok 2003 považovat za konsolidovaný s tím, že stále bedlivě posuzujeme relace mezi uměleckým směřováním všech tří souborů - tedy to, co lze nazvat zadáním nebo požadavky na servisní zázemí a schopností servisních složek včas a správně reagovat tak, abychom případně mohli včas připravit další reorganizaci provozního aparátu (též s ohledem na některé legislativní změny související se vstupem do Evropské unie).

Všechny tři soubory splnily zásadní úkoly ve sféře umělecké a spolu s ostatními úseky i v oblasti ekonomické. Rok 2003 jsme uzavřeli úspěšně a rád konstatuji, že do dalšího období postupujeme z dobré výchozí pozice.

Jmenovité poděkování ředitele Národního divadla, Akad. arch. Daniela Dvořáka:

Pavel Dostál, ministr kultury České republiky

Ing. Zdeněk Novák, 1. náměstek ministra kultury ČR

Ing. Pavla Petrová, ředitelka odboru umění a knihoven, ministerstvo kultury ČR

Alexis Juan, předseda představenstva a generální ředitel Komerční banky, a.s.

Dr.hc Ing. Vratislav Kulhánek, předseda představenstva ŠkodaAuto a.s.

RNDr. Martin Grigar, generální ředitel AutoCont CZ, a.s.

Steven Woodward, generální ředitel a předseda představenstva Plzeňský Prazdroj, a.s.

Ing. Tomáš Kadlec, generální ředitel Coca-Cola Beverages Česká republika, spol. s r.o.

Ing. Peter Mikoška, výkonný ředitel Synot Lotto a.s.

F. Tomáš Kolowrat-Krakovský

Akad. arch. Daniel Dvořák
ředitel Národního divadla

Zpráva o činnosti a hospodaření v roce 2003

© Národní divadlo 2004